

UPOKOJENEC

Glasilo izdaja: DU Lovrenc na Pohorju

Letnik: 15

Številka: 1

Lovrenc, december 2007

Uvodnik

Koncept aktivnega in kvalitetnega staranja zahteva povezanost s trajno udeležbo starejših v socialnem, gospodarskem, kulturnem, duhovnem in civilnem življenju. Celotna družba nosi odgovornost za ustvarjanje pogojev in priložnosti za aktivno in kakovostno staranje.

Prostovoljno delo je odločilnega pomena za razvoj vseh nas kot posameznikov kakor tudi za razvoj naše družbe v socialno in duhovno bogato družbo, prijazno do vsakega izmed nas. Če si med seboj pomagamo, zmoremo več in smo spoštovanja vredni ljudje. Skupaj pa lahko ustvarimo tako družbo, kot si jo vsi želimo. Lahko bi bili celo drugim za zgled. Pri tem pa nihče ne sme manjkati. Mladi ali starejši, saj smo vsi člani te družbe. Zavedati se moramo tudi, da je v naši družbi nujno in neizogibno potrebno medgeneracijsko sodelovanje.

Veliko starostnikov v Slovenji živi doma in želi tudi starost preživeti tam, kjer so doma, v domačem okolju, tam, kjer so njegovi spomini in tam, kjer je njegov dom in tudi tam, kjer živijo njegovi domači.

Za mnoge pokretne starostnike je zelo pomembno, da jim določena oseba ali osebe prinesejo hrano na dom, iz doma starostnikov ali od drugod. Pomembno je tudi, da obisk na domu po potrebi opravijo patronažna služba ali celo zdravnik, pa tudi prostovoljci iz projekta Starejši za višjo kakovost življenja. Nadvse zaželeni so pa svojci. Mnogim starostnikom, ki živijo doma, se utrne solza sreče ali se jim milo stori pri srcu, če jih večkrat obišče hčerka ali sin ali sorodniki.

Primerno mesto bo pa na področju kvalitetnega staranja našlo tudi prostovoljstvo, ki se dandanes uvaja in ki je zaželeno ter je že močno prisotno v naši družbi. Projekt Starejši za višjo kakovost življenja bo lahko še kako zaživel in prinesel vidne rezultate dela na področju kakovostnega staranja.

Ko smo bili še mladi, so nam učitelji in starši vcepljali v glavo, da se moramo pridno učiti. Tega smo se eni bolj, drugi manj zavedali in držali, saj je od pridobljenega znanja in izobrazbe odvisen naš uspeh v življenju, naš standard in naš življenjski stil. To dobro misel in stališče učiteljev ter staršev je onemogočala druga svetovna vojna. V času te vojne so bili prizadeti določeni predmeti, predvsem pa slovenščina. Bilo je veliko primerov, da so učenci v osnovno šolo hodili štiri leta v Kraljevini Jugoslaviji in štiri leta v okupacijsko ali nemško šolo. Slovenski jezik je bil razpolovljen, kar se je močno poznalo pri nadaljnjem izobraževanju na srednjih šolah.

Po osvoboditvi leta 1945 je bilo uvedeno tudi izobraževanje ob delu in kdor je bil priden, prizadeven in je imel voljo, pa tudi možnost, je skozi leta pri dodatnem izobraževanju lahko veliko pridobil in nadoknadil. Precej časa je trajalo, da je človek pri izobraževanju ob delu spoznal tudi slovenski jezik do tistega nivoja, kot je bilo potrebno.

Mnogim je čut do nenehnega izobraževanja ostal zapisan v njihovem srcu in spominu tudi v poznejšem času; celo v času staranja. Lepo je, če človek nosi v sebi čut in veselje ter hotenja do nenehnega izobraževanja. Kdor nosi v sebi željo po nenehnem izobraževanju, dolgočasje ne pozna in ni se mu treba bati, ko je v družbi, da o določeni zadevi ne bi znal spregovoriti in da bi se zaradi tega moral še sramovati.

Zelo pomembno je povezovanje mladih in starejših v skupne aktivnosti! Mladi bodo starejšim prinesli veselje v dom, mladostno energijo in utrip sodobne družbe. Mladi pa bodo lahko na življenje pogledali z očmi starejših, izkušenih in modrih. Lahko bodo spoznali nove resnice, ki so jih rodile dolgoletne izkušnje, hkrati pa bodo videli lepe plati staranja. Prav je, da se mladi pridružujejo starejšim in po svojih močeh dajo svoj prispevek. Starejši naj odprejo svoja vrata ter si popestrijo dan z druženjem, pogovori in spoznajo svet mladih. Oboji po svojih močeh dajo prispevek h graditvi mostov med starejšimi in mladimi oziroma med obema generacijama.

Vaš urednik:
Jožef Javornik, oec.

NOVOLETNA ŽELJA

- V novem letu želimo vsem ljudem:*
- da bi ljubi Bog njim naklonil dosti zdravja,
sreče, uspehov in veselja,
 - da dočakali še veliko bi pomladi,
- med svojimi,
- ki jih imajo radi.

Jožef Javornik

SREČNO

2008

ZGORNJEPODRAVSKA
POKRAJINSKA ZVEZA
DRUŠTEV UPKOJENCEV

IZREKA

PRIZNANJE

*Društvu upokojencev
Lovrenc na Pohorju*

*za najkvalitetnejše interno glasilo
za leto 2007*

Maribor, 24. 10. 2007

PREDSEDNIK
Vladimir Šedivy

Ker smo letos ponovno izdali občinsko glasilo INFORMATOR, ki so ga prejela vsa gospodinjstva v naši občini, ne želim ponavljati že napisanih stvari. Moj prispevek je zato namenjen socialni problematiki, saj smo občina z izredno visokim indeksom razvojne ogroženosti, kar posledično pomeni tudi socialno ogroženost večjega števila ljudi. Informacije so vzete iz poročila Centra za socialno delo Ruše za leto 2006, ki opravlja naloge tudi za našo občino.

Center pokriva naslednja področja delovanja:

1. varstvo otrok in družine,
2. posebno varstvo otrok in mladostnikov,
3. varstvo odraslih,
4. oprostitev plačil storitev,
5. denarne socialne pomoči,
6. starševsko varstvo in družinski prejemki,
7. storitve na področju pomoči na domu, za dom, osebne pomoči, prve socialne pomoči in preventivo,
8. upravno strokovne zadeve.

Navedena področja pokriva okoli 75 zakonov, zato ni čudno, da se v tem gozdu predpisov komaj znajdejo strokovni delavci, da o uporabnikih storitev sploh ne govorimo.

Varstvo otrok in družine zajema naslednja področja:

- sklenitev zakonske zveze pred 18 letom starosti,
- razveze zakonskih in izvenzakonskih skupnosti,
- urejanje starševstva,
- urejanje odnosov v družini (sum o neustreznem ravnanju in nasilništvu, zlorabe in zanemarjanje otrok ...).

Center je na tem področju za Občino Lovrenc na Pohorju obravnaval tri primere zaradi zanemarjanja otrok, eden primer telesnega nasilja in eden primer suma o neustreznem ravnanju. V treh primerih je izdal pisna opozorila in dvakrat je napotil starše v obravnavo.

Kako je center prišel do informacij? V enem primeru so informacije posredovali učitelji oziroma vzgojitelji, v štirih primerih pa policija. **Dejstvo, da je prišlo do ukrepanja šele, ko je bila vključena policija, je zastrašujoče. Nasilje v družini se običajno pojavi veliko prej, ko pride do prijave na policijo, zato pozivamo vse, ki v svojem okolju zaznajo tovrstne odklone, da to sporočijo na Center za socialno delo v Rušah ali na občini v referatu za družbene dejavnosti, ki bo informacije posredoval na ustrezne službe. Še posebej so k temu poklicani vzgojitelji, učitelji, socialni delavci, specialni pedagogi, patronažna in zdravstvena služba, ki pri svojem delu običajno prvi zaznajo spremembo vedenja prizadetih otrok. Odgovornost pa nosijo tudi prijatelji, znanci in sosedji, ki vedo za odklone v družini, pa si pred tem zatiskajo oči.**

Posebno varstvo otrok in mladostnikov:

- rejništvo,
- posvojitve,
- skrbništvo (v primeru, da otrok nima staršev ali zanj starši ne skrbijo).

V rejništvo se lahko da mladoletnika, ki nima svoje družine, če ne more živeti pri starših, če živi v neprimernem okolju ali potrebuje posebno usposabljanje. V občini imamo samo enega mladostnika starega nad 18 let, ki živi v rejništvu. Na področju, ki ga pokriva center, premoremo samo eno rejniško družino, zato prihaja tudi do prenosa pristojnosti v druge občine. Primerov posvojitve, če niso znani starši ali z njihovim pristankom, nimamo, v skrbništvu pa imamo dva otroka. **Glede na pomanjkanje ponudbe rejniških družin na našem področju dajemo pobudo, da družine, ki imajo pogoje za tovrstno dejavnost, razmislijo o možnosti nudenja storitev rejništva otrokom, ki nimajo urejenih razmer v lastnih družinah. Zanje je prav gotovo še dodatno breme, da morajo zaradi neprimernega družinskega okolja zaradi odhoda v rejništvo menjati tudi lokalno okolje.**

Varstvo odraslih:

- obravnava storilcev kaznivih dejanj,
- stalno skrbništvo in skrbništvo za poseben primer,
- pridobitev poslovne sposobnosti,
- urejanje statusa invalida,
- urejanje pravice do družinskega pomočnika,
- pravica gluhe osebe do tolmača,
- pravica starejših do institucionalnega varstva,
- pravica starejših do pomoči na domu.

V letu 2006 je Center za socialno delo Ruše obravnaval na našem območju dve osebi na prestajanju kazni. Iz prejšnjega obdobja imamo eno osebo skrbništva za poseben primer in sedem oseb stalnega skrbništva, ki jim je bila na osnovi odločbe sodišča odvzeta poslovna sposobnost. V letu 2006 ne beležimo povečanja števila oseb, ki bi jim bil priznan status invalida, prav tako se ni spremenilo število vključenih v enoto VDC POLŽ – Ruše, ki jo obiskuje pet oseb in imajo zagotovljeno dopoldansko varstvo. Pravico do družinskega pomočnika ima oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno ovirana oseba. Družinski pomočnik je lahko brezposelna oseba ali oseba zaposlena za krajši delovni čas. V občini Lovrenc na Pohorju imamo registrirana dva družinska pomočnika. V institucionalno varstvo v domovih starejših ali posebnih zavodih je vključenih okoli 18 naših občanek in občanov.

Denarne socialne pomoči:

- za določeno obdobje,
- trajna denarna pomoč,
- izredna denarna pomoč (za določeno obdobje ali enkratna).

Pomoči so namenjene zadovoljevanju minimalnih življenjskih potreb za preživetje posameznikom, ki se iz razlogov, na katere niso mogli vplivati, znajdejo v socialni stiski. V letu 2006 je bilo od 433 vlog za odobritev socialne denarne pomoči izdanih 397 odločb za določen čas, za trajno pomoč pa samo ena. Izrednih, enkratnih denarnih pomoči je bilo od 152 vlog odobrenih 130.

Starševsko varstvo in družinski prejemki:

- dopust za nego in varstvo otroka,
- porodniški dopust,
- očetovski dopust,
- posvojiteljski dopust,
- krajši delovni čas.

V letu 2006 je v naši občini izkoristilo porodniški dopust 17 upravičenk, očetovski dopust 13 upravičencev, dopust za nego in varstvo otroka brez mnenja zdravnika 19 staršev in z mnenjem zdravnika štirje starši. Z navedenimi odsotnosti z dela so vezani družinski prejemki, kot so starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, otroški dodatek, dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljeni dohodek. Starševski dodatek je koristilo sedem staršev, pomoč ob rojstvu 29 staršev, otroški dodatek koristi 497 staršev, dodatek za veliko družino 22 staršev in po dve družini dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljen dohodek.

Storitve:

- preventiva,
- prva socialna pomoč,
- osebna pomoč,
- pomoč družini za dom,
- pomoč družini na domu.

V namen preventive izvaja center različne programe, kot so: psihosocialna pomoč družini (v programu javnih del), organizacija rejniškega piknika, mednarodni projekt Mirno morje (otroci preživijo nekaj dni na jadrnici) in podobno. Prvo socialno pomoč je v naši občini izkoristilo 40 upravičencev, osebne pomoči svetovanja za izboljšanje socialnega stanja pa ni izkoristil nobeden upravičenec. Pomoči družini za dom, vključno s psihosocialno pomočjo na domu, je bilo deležnih 21 otrok. **V program Pomoči družini na domu, v primeru invalidnosti in starosti, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo, je vključenih redno od 7 do 11 starostnikov. Upravičenci so osebe stare nad 65 let in nesposobne za samostojno življenje, osebe s statusom invalida, kronično obbolele osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali duševnem razvoju. Socialna pomoč obsega gospodinjsko pomoč, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Program sofinancirata država in občina, v zadnjem obdobju pa tudi Evropski socialni sklad, zato je cena storitev za-**

radi nizke urne postavke dostopna širšemu krogu uporabnikov. V primeru socialne stiske upravičenca prevzamejo plačilo storitev ožji sorodniki, v kolikor pa so tudi sami socialno ogroženi, prevzame plačilo storitev v celoti občina.

Spoštovani. Prepričan sem, da bo teh nekaj informacij, podanih v skrajšani obliki, dobrodošel napotek vsem, ki ste pomoči potrebni. Mnogi ne veste, na katerem naslovu in katere vrste pomoči lahko sploh pričakujete, pa naj bo to v obliki svetovanja ali materialne socialne pomoči. Želel bi, da socialnih pomoči nihče ne bi potreboval, a žal so to neuresničljive želje.

Upamo lahko le, da bomo v Sloveniji uspeli zagotoviti visoko stopnjo socialne varnosti in da bo naše gospodarstvo dovolj prilagodljivo, da bo te obremenitve lahko prevzelo.

Pred božičnimi prazniki želim vsem, ki prebirate te vrstice, da nam novorojenec iz božičnih jasli prinese notranjega miru in sreče. Da nam pokaže, kako se v skromnosti, z vztrajnostjo, brez nasilja in pretiranega bogatstva da doseči notranje ravnovesje in zadovoljstvo. To pa je tudi edino zagotovilo, da bomo v novem letu 2008 srečni, uspešni in predvsem zdravi.

Lovrenc, 9. november 2007 Franc Ladinek, župan

SPOŠTOVANI BRALCI!

Vsako leto ob njegovem izteku vedno znova ugotavljamo, da je minilo neskončno hitro. Tudi letošnje.

Je pa res, da se nam v šoli leto izteka kar dvakrat letno: enkrat koledarsko, drugič šolsko. Prav zares imamo dvakrat priložnost pogledati nazaj ter premisliti o stvareh, ki so se nam zgodile v življenju in pri delu.

V slovensko šolo je letošnje leto prineslo veliko burnih in vročih razprav: v šolskih zakonih so predlagane nekatere spremembe, ki v osnovne šole kar resno posegajo: splošni uspeh, nemščino kot izbirni predmet v zadnjih treh razredih, vprašanje ustanavljanja šolskih centrov, financiranje ..., da ne omenjamo prenove učnih načrtov, ki doživlja že zaključno fazo. Spremembe v razumni meri prinašajo življenjsko dinamiko in, upamo, tudi mnoge posodobitve, ki bodo pripomogle k še boljšemu učnemu procesu ter k boljšemu počutju vseh udeležencev.

Kaj pa je leto prineslo nam, v naši šoli? Veliko. Čeprav smo v prenovljeno šolo stopili že lani septembra, se naša okolica še kar naprej spreminja. Tega smo veseli tako učenci in učenke kot vsi zaposleni in starši. Letos smo se predvsem posvetili urejanju okolja in tistim drobnim stvarim, ki šolsko in učno okolje naredijo prijazno in vabljivo. S pomočjo prispevkov staršev, pa tudi številnih drugih, ki so se pridružili in darovali sredstva v lani decembra ustanovljeni šolski sklad, smo že nakupili veliko plazmo v avli, ki jo med drugim uporabljamo tudi za objavo obvestil za učence

Osnovna šola
LOVRENC NA POHORJU

in starše. Pa, če že govorimo in pišemo o obvestilih, moramo omeniti tudi naše spletne strani, ki smo jih lani obnovili, letos pa jih sproti ažuriramo, dopolnjujemo in prilagajamo svojim potrebam.

Če sem lani ob dobrodelni slovesnosti ob 250-letnici šolstva v Lovrencu rekla, da je skrajni čas, da dobimo večjo telovadnico, natančnejšega termina, kdaj se bo obnova v resnici začela, še kar nekaj časa ne bomo poznali. Odvisno je namreč od številnih stvari, na katere s svojimi željami ne moremo vplivati. Želimo si takšne telovadnice, ki bo našim šolarjem in otrokom iz vrteca zagotavljala primerne vadbene pogoje, telovadnim učiteljem pa delo v primerljivih prostorih. Ker pa se načrtuje izgradnja večnamenske športne dvorane, bo v njej v popoldanskem času omogočen trening različnim vadbenim skupinam, s čimer bodo lahko doživele razmah tudi številne izvenšolske dejavnosti. Zavedamo se, da upravljanje takšne športne dvorane ne bo mali zalogaj. Mislim pa, da smo tako krajani kot starši veseli, ker se skozi vse leto v popoldnevih v šolski telovadnici srečujejo košarkarji, nogometaši, mažoretke, pa tudi člani drugih skupin.

Ne smem pozabiti na naše najmlajše, ki obiskujejo vrtec. Letos je v vrtec vpisanih skoraj sedemdeset otrok, največ v zadnjih letih. Vsa leta smo imeli otroke razdeljene v tri skupine, letos pa to ni bilo mogoče, saj je bilo otrok več. Imeli smo dve možnosti: ali zavriniti več kot deset otrok ali pa odpreti nov oddelek v šoli. Veseli smo bili, ker je župan prisluhnil ter omogočil, da smo odprli dodaten oddelek v šoli. Uredili smo učilnico, v kateri je dvanajst otrok, ki se v številnih aktivnostih pridružijo tudi otrokom iz vrteca. V vrtcu smo konec avgusta na celotnem delu dobili nova okna, ki so na mestih, kjer so igralnice, opremljena z zunanjiimi role-tami. V igralnici najmanjše skupine smo uredili umivalnico s previjalno mizo, na poti med kuhinjo in vrtcem pa smo na novo uredili vrata, ki onemogočajo izhod otrok po tej poti. Skupaj s starši smo se lotili tudi urejanja okolice; posekali smo macesne, med katere se je sicer znal ujeti najlepši sončni vzhod na svetu, a so njihove iglice smetile vso okolico, zaradi višine pa se tudi v poletnih dneh trava še dolgo v dopoldne ni posušila.

Že v lanskem šolskem letu smo začeli zaposleni skupaj z našimi učenci oblikovati vzgojni koncept šole. Sedaj pri tem že sodelujejo tudi starši. Poleg dela z otroki, ki imajo primanjkljaje na določenih področjih, smo pripravili tudi program za delo z nadarjenimi učenci in delo po programu z nadarjenimi učenci začeli. Veliko pozornost namenjamo diferenciaciji pouka, kar pomeni, da želimo poznati in spremljati vsakega učenca posebej in učencem in njihovim sposobnostim prilagajati učno delo in proces. V prihodnosti bomo več pozornosti namenili raziskovalnim nalogam, še posebej zato, ker je na naši šoli pomladi 2008 predvideno tudi srečanje in zagovor raziskovalnih nalog podravske osnovne šole. Mrežo sodelovanja pletemo z mnogimi šolami, na nekaterih smo gostovali s predstavo Evolucija, se družili na projektnih dnevih v organizaciji Gimnazije in srednje kemijske šole Ruše, se srečevali na območnih tekmovanjih na različnih področjih in si ogledali kakšne njihove prireditve.

Na povabilo OŠ Selnica ob Dravi smo že lani začeli s projektom zaščitništva, ki je že kar v prvem letu uspešno stekel. Cilj je druženje mlajših in starejših otrok z namenom, da starejši otroci prijazno pristopijo in mlajšim pomagajo pri njihovih prvih naporih v šoli.

Tudi z društvom upokojencev smo kar precej povezani; članice društva Pikapolonice se že vrsto let vsak teden srečujejo v šolskih prostorih in pri nas tudi pripravljajo razstave. Sodelujemo tudi v državnem projektu Sadeži družbe, ki smo ga začeli v lanskem letu. Naše učenke in učenci v svojem prostem času pomagajo vsem, ki so ostali sami in osamljeni, z lepo besedo in kakšno manjšo pomočjo. Sodelovanja smo še posebej veseli, saj je letos ena izmed naših učenk v okviru tega projekta prejela tudi visoko priznanje prostovoljke leta.

Bliža se konec leta. Osebno mislim, da je bilo zelo dinamično in zanimivo. Vesela sem, ker smo s starši dobro sodelovali ter se uspeli o problemih, ki so nastali, sproti pogovarjati ter jih v glavnem tudi urediti. Ko razmišljamo, kako bomo leto zaključili, ne smemo pozabiti na vse, s katerimi smo sodelovali in na vse, ki ste nam kakorkoli pomagali: s svojim delom, z materialom, z denarnimi sredstvi, s spodbudno besedo, pohvalo ali z nasmehom. Osnovna šola in vrtec v kraju, kot je Lovrenc, ne moreta obstajati sama zase, mimo vsega; zato je odprtost šole nujna.

S temi mislimi se bom tudi poslovila. Ob koncu dovolite, da vam v imenu naših otrok, učenk in učencev ter celotnega kolektiva zaželim lepe in prijetne, po pecivu in toploti dišeče praznike. V novem letu vam želimo miru, prijaznosti, razumevanja, pa tudi zdravja, uspeha in sreče.

Marija Osvald Novak, prof.,
ravnateljica Osnovne šole Lovrenc na Pohorju

SREČA

Govoriti o sreči je precej tvegana stvar. Verjetno si vsak človek po svoje predstavlja, kaj bi ga osrečilo. Ni sreče kot take. Poznamo samo bolj ali manj srečne ljudi.

Tam, na dnu, bi se verjetno vsak od nas strinjal, da je srečen vsak ob SREČAnju, SREČEvanju ...

Odnos med nami je nenehno srečevanje. To pomeni tudi (o)srečiti nekoga in samega sebe. Izkušstvo najbolj bogatih ljudi nas vedno bolj preseneča, da bistvo svoje sreče ne navezujejo na megalomansko bogastvo v denarju in drugih materialnih dobrinah. Kmalu začutijo, da se najbolj pomembnih razsežnosti našega življenja ne da kupiti in plačati.

Nimam v mislih samo telesnega in duševnega zdravja.

Gre za poštenost, dobrohotnost, prijateljevanje z ljudmi, mir v srcu, dobroto srca in duše, da v ljudeh brskam za DOBRIM, LEPIM IM SVETIM, da v meni zmaguje veselje nad življenjem in ne nenehno nerganje, da znam biti hvaležen za vse, kar sem in kar imam, da doživljam vse okoli sebe in sebe samega kot neskončen in zastojniški

dar samemu sebi in ljudem, s katerimi se srečujem vsak dan. Šele to nas naredi zares srečne ljudi, do te mere, da s tem občutjem »okužimo« tudi svoje okolje ...

Največkrat imamo srečo za najvišjo vrednoto. Osebnostno mislim, da sreča ni na prvem mestu vrednot, kakor tudi zdravje ne. Zame osebnost je pred srečo vera v Boga Jezusa, zvestoba do sebe, videti in čutiti trpljenje in nesrečo sočloveka in mu takoj pri tem konkretno pomagati. Pred srečo pomeni tudi - biti zvest samemu sebi v malem in velikem.

Zaradi naštetih vrednot in še mnogo podobnih je potrebno in vredno biti kdaj tudi nesrečen, nerazumljen, osamljen, zasmehovan, izoliran, etiketiran z vsemi mogočimi predsodki in nalepkami ...

Zahodna civilizacija je z odkritjem EGA(jaz-a) začela stopicati proti slepi ulici. Kako usodno je nenehno poudarjanje zgolj: »JAZ, JAZ, JAZ ...«

Smo v času volitev. Slovencev nas je vseh okoli 2 milijona. Podatek, da je blizu 1,7 milijona volilnih upravičencev... me je strašno prikoval na zemljo. Kako mali odstotek je mladih pod 18 let, ki še nimajo volilne pravice! Kako strašno stari smo že! To je nenehno poudarjanje zgolj: » JAZ, JAZ, JAZ ...« EGOIZEM nas je v vseh sferah življenja tako zaslepil, da smo kot civilizacija pozabili na najvažnejše, na zadostno število rojenih in vzgajanih otrok, ki bi nadaljevali naše življenje naroda kot celotne narodne duše. Zaradi zgrešenega pojmovanja sreče in srečnega življenja. Samo jaz, tukaj in sedaj, moram imeti kakovostno življenje ... Zdrsnili smo na nivo pitja vina, ko gre za življenje kot tako. Bolje, da ga popijem manj, pa tisto dobro ...

Naj nas bo manj, da bomo bolj kakovostno živeli ... Že danes vidimo, kam nas je ta vsesplošno sprejeta filozofija pripeljala.

V strahu za svoj lasten obstoj, da bo MENI lepše, da bo dovolj časa za počitek, več ugodnosti, postane vsak naslednji otrok breme. Pred otrokom se je potrebno »zaščititi«, da je »varna« spolnost vse povprek po meri okusa. Zvestoba in čistost sta vrednoti za posmeh in za nesposobne ...

Kar danes zahodni človek pojmuje za resnično srečo, nas dejansko vodi v fizični in moralni konec civilizacije? Samo imeti, imeti in nenehno samo proizvajati in pridelovati. Nenehna gospodarska rast za vsako ceno.

Teptanje nedelje z nepotrebnim delom posamič in na državni ravni, metanjem hrane, še posebno kruha v smetnjake, agresivne reklame, ki me na vsakem koraku hočejo prepričati o nujnosti zapravljanja, igre na srečo, ki toliko ljudi pahne v obsedenost odvisnosti in revščine.

V Novi zavezi nam Jezus vedno znova govori, »da človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake Božje besede«. Spomnimo se situacije, ko Jezus ob neki priliki obišče Lazarjeve v Betaniji. Tam sta bili dve sestri, Marta in Marija. Ta dogodek je opisan v desetem poglavju evangelija po Luku.

Marija sede k nogam Jezusa in ga zavzeto posluša. Marta nekako z nejevoljo sama streže družbi. Potem reče

Marta Jezusu: »Gospod, ti ni mar, da me je sestra pustila samo streči? Reci ji, naj mi pomaga!« Gospod ji je odgovoril:

»Marta, Marta, skrbi in vznemirja te mnogo stvari, a le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo vzet.«

Mi vemo, kako je bil Jezus občutljiv za telesne potrebe posameznika in vseh skupaj. Zaradi tega je ozdravljajal in nasičeval množice, vzpodbujal k veri in upanju. Vedno je skušal človeka dvigniti v nebesne višave, za kar smo rojeni.

Liz Taylor je o sreči rekla zanimivo misel: »Mislim, da je mogoče popolno srečo spoznati samo, če smo izkusili skrajno bolečino.«

Kako naj današnji, pomehkuženi človek doseže ta izkustva sreče, če nas vzgajajo brez vsakega napora in bolečine. Stran od vsakega trpljenja. Otrok mora biti vzgajan v »inkubatorju«, kjer je vse idealno, kjer ni bolečine, kjer ni smrti, starosti ... Kako lažen svet ponujamo našim otrokom?

Zahodni človek premalo pozna občutek sladkosti dajanja, kakor pravi naš pesnik Gradnik: »O ta slast, ko mleko mati/ samo dati, dati .../«

Srečni in odrešeni smo lahko samo kot skupnost, družina.

Moja sreča mora in more biti le odsev srečnega sobratu, ko sem mu naredil nekaj lepega in dobrega.

Kako ne moremo doumeti, da v nenehni skrbi zgolj za srečo sebe samega želimo prehiteti svojo lastno senco.

Za konec pogledjmo še nekaj misli o sreči, ki so jih izrekli nekateri velikani.

»Popolna sreča je krepost, ki je prešla v navado.« (Aristotel)

»Brez ljubezni ni prave sreče.« (Josef Pieper)

»Vsaka naša sreča vznikla iz brezmejnega trpljenja križa.« (H. U. von Baltazar)

»Prava sreča je v veselju, ki ga iščemo v tebi, Gospod: samo ta in nobena druga.« (Avrelij Avgustin)

»Sreča ni niti zunaj nas niti v nas: je v Bogu.« (Blaise Pascal)

»Kdor išče recept za srečo, spominja na človeka, ki išče recept za pisanje poezije.« (Ludwig Marcuse)

»Sreča ni nič drugega kakor veselje, ki ga delimo z drugim človekom.« (Jean Dolent)

»Če hočeš razumeti besedo sreča, jo moreš razumeti kot nagrado, ne kot cilj.« (Antoine de Saint Exupery, avtor MALEGA PRINCA)

»Vzemi si čas za srečo! Čas ni avtocesta med zibelko in krsto, ampak parkirišče na soncu.« (Phil Bosmans)

Ali ni morda prav ta zadnja misel ključ do rešitve ogromne večine naših problemov. Jezus je večkrat rekel svojim apostolom in ljudem: »Pojdite sami zase v samotni kraj in se nekoliko odpočijte.« Z drugimi besedami nam je naročil: »Ukrotite svoj čas, ki vam je dan, če hočete biti zares srečni.« Najti mir s samim seboj, s svetom, s soljudmi in z Bogom. Notranji mir nas bo preplaval kakor morje morskno dno. Nebogljenost bomo še samo jecljali ob

neizrekljivi veličini vsega in vsakogar okoli sebe. Sreča ne bo več samo pojem, ampak bomo srečni drug za drugega in drug ob drugem ... Pomagajmo si pri tem podvigu, pri nenehnem dvigovanju nad zgolj vidno in otipljivo razsežnost našega življenja. Naj gre za posameznika ali za narod v celoti.

Drzni(mo) si vzeti čas za srečo.

Jože Hrastnik, župnik

SLOVENSKO PREDSEDOVANJE EU

Slovenija bo s 1. januarjem 2008 od Portugalske prevzela predsedovanje Evropski uniji. Predsedujoča država predseduje Svetu Evropske unije (Svet EU) in Evropskemu svetu za dobo šestih mesecev. Predsedovanje Svetu EU pomeni, da predsedujoča država predseduje vsem sestavam in vsem ravnam Sveta EU.

Decembra 2005 so zunanji ministri držav članic EU na zasedanju Sveta EU potrdili seznam predsedujočih držav članic za obdobje od 2006 do 2018, ki vključuje tudi vse nove države članice EU ter državi pristopnici Bolgarijo in Romunijo.

Predsedovanje držav članic je vpeljala Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, t.i. Rimska pogodba iz leta 1957, ki je določila, da države članice predsedujejo Svetu EU za dobo šestih mesecev po abecednem vrstnem redu imen držav v njihovih jezikih.

Po širitvi leta 1995 na 15 držav članic je bil uveden nov sistem rotacije, t.i. »trojke«, ki je sestavljena iz preteklega, trenutnega in naslednjega predsedstva.

Ker po predzadnji širitvi v letu 2004 na 25 držav članic ni bilo več mogoče upoštevati starega rotacijskega sistema, po katerem »trojka« vedno vsebuje eno veliko državo, je Generalni Sekretariat Sveta EU pripravil seznam skupin za predsedovanje na podlagi dosedanjega vrstnega reda držav članic, upoštevajoč kriterije velikosti in geografske lege na način, da je v vsaki skupini po ena velika, ena srednja in ena majhna država. Kot prva nova država članica, ki bo predsedovala Svetu EU, je bila izbrana Slovenija.

V obdobju šestih mesecev, ko država predseduje Svetu EU, mora:

- voditi delo vseh sestav Sveta EU na vseh ravneh, od delovne skupine do Sveta EU in Evropskega sveta,
- zastopati Svet EU v odnosu do drugih institucij EU,
- zastopati Evropsko unijo v mednarodni skupnosti.

Slovenija se je že januarja 2005 začela pripravljati na predsedovanje, saj izkušnje kažejo, da država, ki predseduje prvič, za priprave potrebuje vsaj tri leta. Leta 2005 so bili postavljeni organizacijski in tehnični temelji za izvedbo projekta. Celotne priprave z vidika oblikovanja splošnih političnih smernic in prednostnih nalog na najvišji ravni vodi predsednik vlade Janez Janša. Za operativno vodenje priprav in izvedbo projekta je bila ustano-

vljena posebna delovna skupina za predsedovanje, ki jo vodi državni sekretar za evropske zadeve na Službi Vlade RS za evropske zadeve. Pri pripravah na predsedovanje sodelujejo tudi vsa ministrstva in drugi organi.

Priprave so osredotočene na pet področij, ki zajemajo program predsedovanja, kadre za predsedovanje, področje komunikacije z javnostmi in promocijo, logistično organizacijo dogodkov in proračun za predsedovanje.

Možne prednostne naloge slovenskega predsedovanja so bile v veliki meri določene v 18-mesečnem programu predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije, ki je bil pripravljen v tesnem sodelovanju držav tria in potrjen decembra 2006. Možne slovenske prednostne naloge, ki bi lahko bile v letu 2008 za EU strateškega pomena, so zajete v štirih glavnih področjih delovanja: **Prihodnost Evrope in širitev; Lizbonska strategija v svoji ekonomski, socialni in okoljski razsežnosti; Krepitev območja svobode, varnosti in pravice; Povečanje zunanje vloge EU na področju varnosti, razvoja in gospodarskih odnosov.**

Ker so prednostne naloge vsake predsedujoče države precej odvisne od napredka, doseženega pri posameznem dosjeju v prejšnjih predsedovanjih, bomo lahko govorili o točno določenih prednostih nalogah Slovenije šele proti koncu portugalskega predsedovanja. Glavna naloga Slovenije bo torej izvajati 18-mesečni program, nadaljevati z delom, ki sta ga pričeli Nemčija in Portugalska, in predvsem učinkovito voditi delo Sveta EU s ciljem, doseči kar največji napredek pri posameznem dosjeju, ki bo na dnevnem redu.

Predsedovanje je izjemna priložnost za promocijo Slovenije, slovenske kulture in tradicije ter za utrditev njene prepoznavnosti v Evropi in svetu. V ta namen Slovenija načrtuje organizacijo številnih kulturnih dogodkov doma in v tujini, na katerih bodo sodelovali najbolj uveljavljeni slovenski umetniki.

Poleg tega bo morala Slovenija za uspešno vodenje velikega števila formalnih zasedanj opraviti tudi veliko neformalnega dela v obliki lobiranja, pogajanj in neformalnih sestankov s posameznimi državami članicami, skupinami držav ter evropskimi institucijami. Kajti poleg formalnega dela predsedovanja, ki se odvija na sestankih v Bruslju, Luksemburgu in Strasbourgu, se je uveljavila praksa priprave neformalnih srečanj v predsedujoči državi, kjer se organizirajo neformalna zasedanja različnih sestav Sveta, ministrske konference in številni drugi dogodki.

Kot predsedujoča država bo Slovenija med drugim zastopala Svet EU tudi v odnosu do EU institucij, pri čemer ima še posebno visoke zahteve Evropski parlament. Tako bo v skladu s tradicijo prvi formalni dogodek in uradni začetek sodelovanja z Evropskim parlamentom obisk Konference predsednikov EP v slovenski prestolnici decembra 2007. Na srečanju predsednik vlade in ministri delegacijo Evropskega parlamenta seznanijo in izmenjajo mnenja o predvidenih prioritetah in bodočih aktivnostih predsedstva. K pomembnejšim dejavnostim predsedstva v odnosu do Evropskega parlamenta sodijo tudi predstavitve pro-

grama slovenskega predsedstva na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta in na matičnih odborih EP, predstavitev zaključkov marčnega Evropskega sveta, srečanje s Konferenco predsednikov odborov, junijska predstavitev zaključkov Evropskega sveta in dosežkov predsedstva ter sodelovanje na parlamentarni skupščini AKP-EU.

V času slovenskega predsedovanja bodo naslednja srečanja EU-tretje države na najvišji ravni: vrh EU-ZDA, vrh EU-LAC, vrh EU-Japonska in vrhu EU-Rusija. Od najpomembnejših dogodkov na področju multilaterale pa se bodo zvrstila naslednja srečanja: zastopanje EU v Stalnem svetu OVSE na Dunaju, Svetu Evrope v Strasbourgu, Komisiji OZN za socialni razvoj v New Yorku, na 10. zasedanju Globalnega ministrskega foruma za okolje v okviru UNEP v Monaku, v Komisiji OZN za prebivalstvo in razvoj v New Yorku, na zasedanju Svetovne banke in IMF v Washingtonu, na XII. konferenci UNCTAD v Gani, na Zasedanju pogodbenic Espoo konvencije in še vrsta drugih.

Poleg tega bo v Sloveniji organiziranih še veliko drugih vsebinsko zahtevnih konferenc in dogodkov na podministrski ravni.

Sloveniji ja bila z dodelitvijo predsedovanja EU zupana velika odgovornost in izkazano veliko priznanje za njeno dosedanje razvojno pot. Želim si, da bomo izkazano zaupanje opravičili in hkrati prispevali k nadaljnjemu uspešnemu razvoju celotne Evropske unije.

Ob koncu pa vsem želim veliko osebne sreče in zdravlja ter obilico dobre volje v novem letu 2008.

Ljubo Germič, univ. dipl. ing.,
poslanec Državnega zbora RS

NAŠE ZDRAVJE

UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER MARIBOR DANES IN V BODOČE

S preoblikovanjem v Univerzitetni klinični center Maribor je mariborska bolnišnica pridobila dokončno podobo vrhunske zdravstvene ustanove za izvajanje sekundarne in terciarne dejavnosti. S tem je UKCM seveda postala solidna učna baza za vse izobraževalne zdravstvene inštitucije v tem delu Slovenije. Slednje nam zagotovo ne bi uspelo brez požrtvovalnega dela in truda naših sodelavcev. Vsekakor pa je to nagrada za dosedanje delo in možnost strokovnega razvoja v prihodnosti.

Razvojna vizija UKCM v prihodnosti

V okviru vladnega programa Univerzitetni klinični center Maribor je predviden razvoj onkološke terapije v celoti, vključno z opravljanjem obsevanja. Prostor

za aparature je že predviden (zahtevani so posebni pogoji), ustanovitev oddelka za onkologijo pa je načrtovan v sklopu kirurške stolpnice. Celoten projekt obsega tudi izgradnjo Medicinske fakultete in Fakultete za zdravstvene vede, njuna vrednost pa znaša 51 milijonov evrov. Od tega bo 31 milijonov evrov zagotovila Evropska unija, 20 milijonov evrov pa bo črpanih iz proračunskih sredstev Republike Slovenije. Projekt je razdeljen na tri segmente, in sicer ga sestavljajo Medicinska fakulteta Maribor (23 milijonov evrov), Fakulteta za zdravstvo Maribor (2 milijona evrov) in Medicinsko-raziskovalni del (KC Maribor) s 26 milijoni evrov. Slednji vključuje tudi Center za znanstvenoraziskovalno delo in eksperimentalno klinično medicino, informatizacijo in digitalizacijo, raziskave na področju onkologije, molekularno biologijo in genetiko z imunologijo ter transplantacijsko dejavnost z razvojem transfuziologije, klinične imunologije in tipizacijo tkiv.

Veselimo pa se tudi že realizacije projekta sodobnega urgentnega centra, ki bo postal steber urgentne medicine v SV delu Slovenije. Projekt zajema tudi prometno infrastrukturo, ki bo omogočala urgentnim vozilom najhitrejši dostop v KC, kakor tudi ureditev urgentnega bloka, ki bo omogočal najsodobnejšo obravnavo pacienta, ter seveda organizacijo urgentne službe v skladu z najvišjimi strokovnimi standardi v zadovoljstvo pacientov kakor tudi zaposlenih.

V tem kontekstu razvoja je bila tudi nujno potrebna ureditev prometnega režima znotraj območja bolnišnice in parkirnih mest z obema parkirnimama hišama. Nenazadnje je ključnega pomena tudi bodoče krožišče na Titovi cesti, s katere bo možen direkten dostop urgentnih vozil do UKC Maribor.

Menim, da je tudi za prihodnje obdobje pravi naš slogan: »Želimo biti najboljša bolnišnica v Sloveniji«. Zavedati se moramo, da dobra bolnišnica ni sezidana iz zidakov in betona, ampak iz delovnih, strokovno usposobljenih in prijaznih ljudi.

prim. Gregor Pivec, dr. med.,
direktor UKC Maribor

HIPOHONDRIČNA STANJA

Spoštovani

Ponovno sem se odločila, da zagrizem v jabolko duševnih bolezni. Letošnja tematika bo nekoliko eksotična, v nasprotju z večinskim mnenjem tudi precej redka, spregovorila bom o HIPOHONDRIJI. S hipohondrom v vsakodnevem pogovoru označimo vsakega, ki si namišlja in izkorišča razna bolezenska stanja za dosego svojih interesov. Vendar ti ljudje seveda niso hipohondri, temveč osebe, ki so se znašle v stiski in najdejo izhod samo s begom v bolezn. Hipohondrija ni preprosto simuliranje.

Bolniki s temi simptomi so žrtve podzavestnih procesov, ki so zunaj hotnega nadzora in zavestnih dogajanj. Zavednost in razumsko ne bi nihče izbral iz tega izhajajočih omejitev v življenju, trpljenja, žrtvovanja in tako neustvarjalnega usmerjanja energije.

Hipohondrični sindrom ni bolezen v ožjem smislu, je pa samostojna oblika postopno nastajajočega, posebnega odnosa do sveta in do sebe, ki ga označuje izjemno visoko vrednotenje bolezni. Ljudje izgubijo naravno razumevanje telesne in duševne celovitosti. To se kaže v povsem neosnovani skrbi za lastno zdravje, ljudje so prepričani, da so bolni. Pozornost je tako ozko usmerjena v samopazovanje in v preverjanje bolezenskih simptomov, da je stik z njimi možen samo prek njih ali pa je povsem onemogočen.

Hipohondriji imajo poseben odnos do sebe in do svojega telesa, pa tudi do sveta, pri čemer so prav hipohondrični simptomi včasih edino sredstvo komuniciranja.

Kratkotrajna, na določeni konflikt vezana hipohondrična stanja, so pri sicer dobro integrirani osebnosti lahko samo prehodna stanja. Takšni odzivi so časovno tesno vezani na čustveno nerazrešen konflikt ali kakšno dejansko izgubo.

Hipohondrična simptomatika se lahko pojavi v okviru več bolezni. Zelo nazorno jo lahko opišemo v okviru nevroze. Jakost in trajanje bolezenskih znamenj gredo preko meja, ki jih označuje konfliktna situacija. Sovražni impulzi do drugih se preoblikujejo v telesne pritožbe. Sovražnost lahko izvira še iz preteklih razočaranj, zavrnitev, izgub, osamljenosti. Izraža se s predelavo teh občutkov in očitanjem drugim za sedanje trpljenje. Bolnik kar naprej zahteva od drugih pomoč in skrb, vendar vse dobljeno takoj zavrže kot neučinkovito. Nenehno obiskuje zdravnika in nenehno je nezadovoljen z njegovimi ukrepi. Vse to razumemo kot obrambo pred krivdo in občutkom brezvrednosti zaradi lastnih slabosti, obrambo pred nizkim samospoštovanjem in doživljanjem sebe kot nevrednega, neustreznega, pomanjkljivega.

Hipohondrična simptomatika v okviru psihoze je takrat, ko je bolnik v svoja občutja popolnoma prepričan in ne dopušča nobenega dvoma, torej že pridobiva značaj halucinacije. Gre za dezorganizacijo osebnosti. Naše duševno življenje je organizirano tako, da občutke ločimo od predstav in preteklih doživetij. Ta sposobnost razlikovanja pa se lahko poruši, če je moten red v duševnem delovanju. Hipohondrične blodnje se pojavljajo tudi pri depresijah kot prastrah ljudi za lastno telo.

Tudi v različnih razvojnih obdobjih lahko zaznamo prehodne hipohondrične simptome, npr. v adolescenci in starosti.

Hipohondrijo kot del življenjske drže in stila opazamo pri ljudeh, ki izjemno skrbijo za svoje telo in zdravje, ne da bi imeli pri tem občutek, da so bolni. Sem prištevamo

fanatike telesne vadbe, pristaše zdrave posebne prehrane, kar lahko meji že na posebne obrede. Ti ljudje so najzvestejši spremljevalci poljudne in strokovne literature o medicini, prehrani in zdravju nasploh. Nanje tudi najbolj delujejo javna občila s svojimi poročili o kakšni bolezni.

Pred zdravnikom, ki ima opravke s pacientom s hipohondričnimi težavami, je precej zahtevna naloga. V splošnem so ti pacienti težavni in neredko vzbudijo v zdravniku občutek nemoči, ki se lahko nezavedno sprevrže v agresijo in odklanjanje. Pomembno je, da razumemo bolnikove simptome kot duševno motnjo in ga usmerimo v pravilno zdravljenje, potem ko ugotovimo, da so vsi organski simptomi v mejah normale.

Za konec pa spodbudno spoznanje. Med našimi krajanji je prave hipohondrije zelo malo. Da jo prepoznamo, ni dovolj naštevane simptomov. Bolje je, da to delo prepustimo strokovnjakom. Če bom zdrava, vam bom naslednjič predstavila tipično hipohondrično sliko.

Do takrat pa obilo zdravja in dobrega počutja,

Vaša Metka Fišer Zobovič, dr. med. spec.

HEMOROIDALNA BOLEZEN

Gospod predsednik DU in urednik tega glasilca, gospod Jožef Javornik, oec., me je povabil, da bi napisal za njihove bralce kaj o hemoroidih. Res, s težavami z njimi se sreča vsaj enkrat v življenju kar vsak drugi v odraslem obdobju. Pogosta nadloga torej. In prav zaradi tega se te težave ne bi smeli sramovati. Kar takoj povejmo, da hemoroidi sami po sebi niso bolezensko stanje. Nasprotno, tako imenujemo normalno strukturo, ki je sestavljena iz venskega pleteža in drobnih arterij, ki kot mehke blazine pomagajo zapirati kanal zadnjika. Le kadar nam povzročajo težave, govorimo o hemoroidalni bolezni.

Poznamo notranje in zunanje hemoroide. Notranji so globlje v kanalu zadnjika, okoli 4-5 cm, in so prekriti s sluznico, kot črevo. Zunanji hemoroidi so na zunanji strani tega kanala in jih prekriva koža. Tako eni kot drugi

nam občasno lahko delajo težave. Kri v njih lahko trombozira, kar se kaže kot boleča zatrdlina; lahko izpadajo iz zadnjičnega kanala ali povzročajo občutek tiščanja na blato oziroma občutek neizpraznenja po odvajanju blata. Otekli hemoroidi tudi krvavijo. Kri se pojavlja po odvajanju blata. Vidna je na toaletnem papirju, umaže perilo ali se kaže kot kapljanje po odvajanju. Kri, pomešana v blatu, je navadno drugega izvora. Tromboziran vozlič lahko počí, kar nas navadno zelo prestraši, ker je takrat okrvavljena celotna straniščna školjka, čeprav nas taka krvavitev ne ogroža. Spet drugič lahko povzročajo zgolj povečano vlaženje zadnjika, srbež in težave z osebno higieno. Iz čisto praktičnih razlogov so te težave razdeljene na štiri stopnje. Tako je 1. stopnja hemoroidalne bolezni le nakopičeno hemoroidalno tkivo, ki krvavi. Pri 2. stopnji se hemoroidi ob naporu izbočijo iz analnega kanala, a se sami umaknejo nazaj. 3. stopnja pomeni, da moramo hemoroide po odvajanju potisniti ročno nazaj v zadnjičkov kanal, medtem ko so pri 4. stopnji trajno izpadli in jih ni moč vrniti.

Seveda se takoj vprašamo, kaj povzroča hemoroidalne napade in kako se jim lahko izognemo.

Nekateri vzroki so splošno znani: najpogostejše se pojavljajo ob zaprtju, v nosečnosti in po porodu. Pogosto jih srečamo po dolгих potovanjih, potovanjih z avtomobilom in celo po driskah. Nenadoma se lahko oglasijo tudi po uživanju močnih začimb in alkohola.

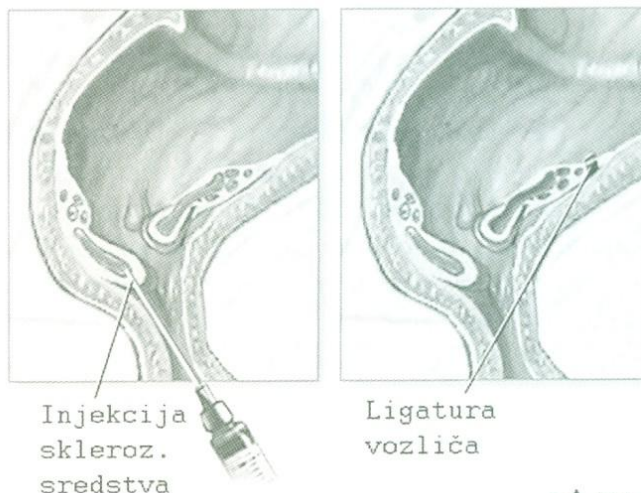
Simptomi, povezani s hemoroidalno boleznijo, so torej pogosti in navadno samoomejevalni, a se zlahka ponavljajo. Kljub temu se vsaj enkrat posvetujte s svojim izbranim zdravnikom. Vedno pa to storite, če je kri pomešana v blatu, če je prisotno hujšanje ali se je pojavila sprememba v ritmu odvajanja. Zdravnik družinske medicine lahko pregleda in sam zdravi več kot 90 % težav s hemoroidalno boleznijo. Odkrije lahko številne druge vzroke in vas po potrebi napoti v nadaljnjo obravnavo.

Kako lahko preprečimo znake hemoroidalne bolezni? Najučinkovitejši je zdrav življenjski slog z uravnoteženo prehrano, predvsem s hrano bogato z vlakninami, kot sta sadje in zelenjava. Zadosti se giblite in pijte dovolj tekočine. Tako se boste izognili zaprtju. Varujte se prekomerne telesne teže. V času težav s hemoroidalno boleznijo opustite kolesarjenje in jahalne športe. Tudi ne nosite oprijetih in tesnih oblačil. Izogibajte se pikantnim jedem in večjim količinam alkohola. Ne dvigujte težkih bremen in se ne napenajte. Izogibajte se dolgemu posedanju in napenjanju na stranišču in se ne zadržujte na vročih mestih.

Če pa že pride do težav, je najpomembnejša osebna higiena. Uporabne so še lokalne kreme in sedežne kopele. Tu želim poudariti, da daljšo uporabo raznih mazil, še posebej, če vsebujejo kortikosteroide, zelo odsvetujemo. Na dolgi rok namreč trajno poškodujejo kožo in sluznico, zaradi česar tudi morebitna kasnejša opera-

tivna terapija ni več tako uspešna. Ob močno izraženi akutni hemoroidalni bolezni lahko kratkotrajno jemanje (7 dni) mikroniziranega venoaktivnega zdravila v obliki tablet skrajša trajanje in jakost bolečine in čas krvavenja. Kadar venski plexus trombozira, je zelo boleč in je videti kot temno rdeč mehur. V takem primeru bo bolečina hitro popustila, če strdek izstisnemo po zarezu s skalpelom (poprej ta del omrtvimo). Ta poseg lahko opravi vaš izbrani zdravnik.

V manj kot 10 % pri hemoroidalni bolezni 3. in 4. stopnje so potrebni drugi kirurški posegi, kot sta sklerozacija, podvezovanje in drugo (glej skico).

ADAM.

Prevezani hemoroidi bodo odpadli v enem tednu in vsi hemoroidi pod podvezanimi se bodo zmanjšali (ker s tem prekinemo njihovo vensko povezavo). Postopek se lahko ponovi v presledku enega meseca, če kakšni hemoroidi ostanejo.

(*Več informacij lahko dobite v knjižici »Hemoroidalna bolezen«, Servier ali na spletnem naslovu www.zdravniski-nasveti.net)

Z lepimi željami za prihodnje leto!

Franc Beigot, dr. med. spec.

NEKAJ O RAKU NA DEBELEM ČREVESJU

Rak debelega črevesja (kolona) in danke (rektuma), ki mu pravimo tudi kolorektalni rak, je med najpogostejšimi oblikami raka. Pri moških je že na prvem mestu, pri ženskah pa na drugem. Število novih primerov nenehno narašča. Podatki iz Kliničnega centra v Ljubljani kažejo na to, da je bilo leta 1981 približno petsto novih primerov, dvajset let pozneje pa že več kot 1100 novih primerov. Pravih vzrokov za tako velik in nenehen porast nihče ne pozna.

Prvi znaki bolezni so zelo splošni in nanje sprva nismo pozorni. Vsekakor bi morali nameniti pozornost

vsakim spremembam pri odvajanju blata, nepojasnenim driskam, zaprtju ali občutku, da črevo ni nikoli do konca izpraznjeno. Pozorni moramo biti tudi, če se v blatu pojavi sled krvi (svetlo rdeča ali zelo temno rdeča) ali če blato postane tanjše kot običajno. Tudi občutek nelagodja v trebuhu, nenehna utrujenost, izguba teže in bruhanje so vzrok za skrb, zato se je najbolje odpraviti k zdravniku.

Natančni vzroki za kolorektalnega raka še niso znani, vendar so v dosedanjih raziskavah ugotovili, da so med dejavniki, ki vplivajo na razvoj tega raka, tudi:

- Starost: rak debelega črevesja in danke je pogostejši pri ljudeh, starejših od petdeset let, četudi se lahko pojavi v katerikoli starosti, celo pri zelo mladih ljudeh.
- Prehrana: raziskave dokazujejo povezavo med visoko kalorično in mastno hrano, v kateri je malo vlaknin, ter nastankom raka na debelem črevesju.
- Polipi: to so nenevarni izrastki na sluznici debelega črevesja in danke. Razmeroma pogosti so pri ljudeh, starejših od petdeset let. Posamezni tipi polipov povečajo nevarnost za razvoj kolorektalnega raka. Nekateri ljudje imajo tako imenovano družinsko polipozo, ki je dedna. Pri tej obliki se v črevesni sluznici naredi na stotine polipov, ki jih je treba nujno odstraniti, saj se v nasprotnem primeru iz polipov pozneje skoraj zanesljivo razvije rak na črevesju in/ali danki.
- Anamneza: raziskave dokazujejo, da je pri ženskah, ki so imele raka na dojkah ali rodilih, več možnosti, da se bo pri njih razvil tudi kolorektalni rak. Več možnosti imajo tudi ljudje, ki so že imeli raka debelega črevesja in danke.
- Družinska anamneza: najbližji sorodniki bolnika z rakom debelega črevesja in danke so bolj ogroženi, da se bo rak razvil tudi pri njih, zlasti če je njihov sorodnik raka dobil mlad.
- Ulcerozni kolitis: vnetje črevesne sluznice poveča možnost za razvoj kolorektalnega raka.

Smernice predvidevajo, da bi v populaciji, starejši od 50 let, vsi ljudje opravili test na prikrito krvavitev v blatu. Če bi bil ta pozitiven, je naslednji korak kolonoskopija; v primeru negativnega rezultata bi naslednji pregled sledil pri 60. in nato vnovič pri 70. letu. Vse ljudi, pri katerih bi odkrili polipe, bi sledili v pogostejših presledkih.

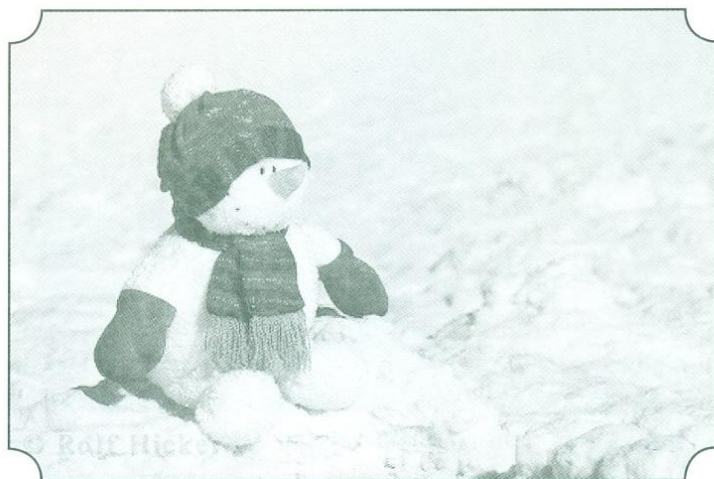
Vzrok za to, da se ljudje neradi odločajo za kolonoskopijo, je predvsem ta, da je neprijeten. Že predpriprava zahteva kar nekaj napora, saj mora biti črevo pred pregledom povsem izpraznjeno. Da bi to dosegli, mora človek pred pregledom v enem dnevu spiti zelo veliko količino tekočine. Večina se jih boji tudi posega, ki je lahko boleč, predvsem pa je neprijeten in dolgotrajen, saj traja približno 45 minut. Zato so gastroenterologi začeli razmišljati, da bi uvedli pregled v anesteziji, druga pomembna novost pa je tako imenovana virtualna kolonoskopija (CT-kolonoskopija). Prednost tega postopka je, da je pregled

manj neprijeten, priprava pa enaka kot na kolonoskopijo, pomanjkljivost pa je v tem, da zdravnik sicer vidi vse spremembe, narediti pa ne more nič in mora zato bolnik vseeno na kolonoskopijo. Prvi podatki so pokazali, da mora od 30 do 40 odstotkov pregledanih ljudi opraviti tudi kolonoskopijo. Poleg tega je med postopkom virtualne kolonoskopije človek izpostavljen sevanju, medtem ko pri klasičnem pregledu ni tovrstnega tveganja.

Zdravljenje raka na črevesju je odvisno predvsem od tega, kako razširjena je bolezen. Faze oziroma stadije bolezni določajo glede na to, kakšen je patohistološki izvid, ali je tumor že prešel čez sluznico, ali so zajete bezgavke in ali je primarni tumor že naredil oddaljene zasevke oziroma metastaze. Bolnikova prognoza je po operaciji odvisna predvsem od stadija njegove bolezni. Včasih se lahko zgodi, da se kirurška rana slabše celi pri bolnikih, ki jim je kirurg moral črevo prišiti z analnim kanalom zelo nizko, kar je lahko nevarno. Zato pri tovrstnih operacijah pogosto naredijo začasno stomo na tankem črevesju, s čimer preprečijo, da bi se v primeru razpoke šivov na črevesju črevesna vsebina razlila po trebušni votlini in s tem smrtno ogrozila bolnika. Ko se črevo po več tednih zaceli, stomo z vnovično operacijo zaprejo.

Včasih se trajni stomi kljub temu ni mogoče izogniti. To se zgodi v primeru, ko tumor leži izredno nizko in vrašča v medenično dno. Takrat je treba odstraniti tudi analni kanal z mišico zapiralko. Pred dvajsetimi leti je bila slaba polovica operacij danke zaključenih s trajno stomo, zdaj pa ta odstotek znaša samo 10 do 15 odstotkov.

Tumorje danke, za katere pred operacijo ugotovijo, da so se že razrasli čez črevesno steno, oziroma da imajo prizadete bezgavke, je treba pred operacijo obsevat, da uničijo mikroskopske zasevke v okolici tumorja. Tako dosežejo »čiste« kirurške robove in s tem zmanjšajo možnost lokalne ponovitve. Druga naloga predoperativnega obsevanja je zmanjšanje velikosti tumorja. Predoperativno obsevanje, pogosto v kombinaciji s kemoterapijo, zmanjša tumor in s tem omogoči, da kirurg ohrani mišico zapiralko, kar z drugimi besedami pomeni operacijo brez stome.

Bolnike, pri katerih tumor zajema črevo, obenem pa so prisotni zasevki v bezgavkah, zdravijo tudi z kemoterapijo. Dodatno zdravljenje s kemoterapijo je zanje koristno, čeprav še nimajo potrjenih oddaljenih zasevkov. Obstaja pa nevarnost mikrozasevkov, zato je kemoterapija v prid boljšega preživetja.

Vzroka za nastanek raka na črevesju še ne poznamo dobro, da bi lahko le tega preprečili, lahko pa skrbimo za čimbolj zdrav način življenja, h kateremu, poleg zdrave in redne prehrane, spada tudi redno odvajanje blata. Na tak način se izogibamo potencialnim vzrokom za nastanek raka. Zapeka ali zaprtje je simptom, ki ga opredelimo kot otežkočeno iztrebljanje majhnih količin trdega blata, ki ga spremlja močno napenjanje. Manj kot 2 iztrebljanji na teden, dlje časa, ob opisanih težavah označujemo kot kronično zaprtje.

Dieta pri zaprtju debelega črevesa je naslednja: priporočamo prehrano z veliko neprebavljivih ostankov oziroma balastnih snovi, ki so zlasti v nekaterem sadju in zelenjavi ter v polnozrnatih žitnih izdelkih. Pri zaprtju moramo precej zmanjšati uživanje belega kruha, belih testenin, slaščic in sladkorja, ker je od njih malo ostankov, kar pospešuje zapeko. Posebej priporočamo veliko neolupljenih jabolk, surovih fig in sliv, slivov sok, ter v vodi namočeno laneno seme. Mleko nekaterim zaprtje še pospešuje, nekaterim pa zelo pomagajo jogurt in kisl mleka. Pitje mineralne vode Donat je zelo priporočljivo, ker je voda bogata z magnezijevim sulfatom. Priporočena se veliko tekočine. Še posebej kozarec tople vode pred obrokom pospeši peristaltiko črevesja. Izogibajte se zadrževanju blata. Za dobro prebavo in izločanje blata je pomembno tudi dovolj spanja ter dovolj telesne aktivnosti. Zaprtje je lahko tudi posledica nerazpoložljivosti ali depresije. Poleg diete redno odvajanje blata pospešuje smeh, saj pospešuje izločanje endorfinov, le-ti pa pospešujejo izločanje blata.

Na splošno velja v življenju zlato pravilo, da je smeh tričetrt zdravja, zato najdemo priložnost, da se bomo vsak dan vsaj enkrat prisrčno nasmejali ter si s tem zagotovili več zdravja!

*»Leta ne prinašajo starosti - le izkušnje,
zadovoljstvo s sabo,
moč za nove preizkušnje,
zmožnost, poiskati srečo v drobnih stvareh,
radost, ki prižiga optimizem v očeh.«*

Ob tej priliki se želim tudi javno zahvaliti našemu županu občine Lovrenc na Pohorju, spoštovanemu gospodu Franciju Ladineku, dipl. ekon., ki je izkazal nesebično podporo delovanju patronažnega varstva v naši občini, ko je direktorica patronažnega varstva Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor želela z njenim komentarjem v

časopisu degradirati delovanje koncesionark na področju patronažnega varstva. Vodstvo Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca se je od njenega mnenja distanciralo, prizadetim patronažnim medicinskim sestram pa opravičilo. Zato sem lahko upravičeno ponosna na našega župana, ki se je korektno odzval in se izkazal kot velik človek. Na meni pa je, da se izkažem in obdržim zaupanje župana, kot tudi vas, dragi Lovrenčani!

Danica Hriberšek, dipl. med. sestra

BITI ČLOVEK

Vsakdo je ponosen na svoj obstoj, na svoje dosežke, a vendar pri vsem tem ni vedno enostavno ohraniti lastno dostojanstvo. Najprej je potrebno imeti odnos do lastnega dostojanstva, da lahko ceniš dostojanstvo drugega, in prav vsak človek je dostojanstva vreden. Vztrajati pomeni kljub težavam in nasprotjem biti tisto, kar moraš biti in biti tam, kjer je tvoje mesto. Ko sem se soočala s svojo odvisnostjo od tega »kaj bodo rekli drugi«, sem postala pozornejša na odzivanje ljudi v javnem mnenju in v množičnih reakcijah. Vse preveč smo namreč odvisni od mnenja drugih ljudi in prav zato jim posledično raje sledimo, kot pa da bi se jim uprli. Psihologiji množice pogosto slepo sledimo tudi takrat, ko se nam že oglašča vest. Kako je mogoče, da se ljudje danes nad nečim navdušujejo, že naslednji dan pa zgražajo?

Življenje vse prevečkrat pomeni tekmo. Takšno ali drugačno tekmovanje. Začne se pri otroškem vrtcu, ko petletniki hodijo k baletu, k likovnemu pouku, na tečaje tujih jezikov ... Pri vseh teh aktivnostih jim mnogokrat ostane manj prostega časa kot njihovim staršem. Seveda tukaj niso otroci tisti, ki bi si vse to želeli, pač pa to želijo njihovi starši. Pozabljajo pa, da bodo pri vsem tem svoje otroke prikrajšali za čisto navadno šolo, kjer se vsakdo največ nauči, pridobi in si zapomni. Ta tekmovalna logika se prenaša na osnovnošolce, srednješolce, študente ... Najboljše službe čakajo tiste z najdaljšim CV-jem.

Življenje pa seveda ni le tisto, kar si želimo, da bi bilo, temveč tudi marsikaj nezaželenega in celo krutega. Soočamo se z lažjo, zavistjo, nasiljem ... Večkrat se zgodi, da kar otrpnemo, ko smo priče nestrpnosti, pa naj se tiče nas ali koga drugega. Vsi namreč vemo, da je to ena tistih grdih človeških lastnosti, iz katerih se rojeva še veliko slabšega. Veliko slišimo in beremo tudi o nasilju. Nasilju nad otroci, ženskami ... V družbi se dogaja nasilje nad človekom na vseh ravneh - človek človeku dela zlo, govori pa drugače. Človek človeku volk vsa tisočletja? Suženjstvo, tlačanstvo, ponižani proletariat, zaničevani zaradi prepričanja, vere, rase, spola, gmotnega stanja ...

Razne deklaracije, protokoli, konvencije najbrž ne bodo pomagale kaj dosti. Upreti se bo morala vsa družba.

Pri vseh teh ovirah in pasteh življenja je torej pomembno ostati človek. Morda razumem svojo mamo, ko je bila neznansko navdušena nad prvim odzivom novoizvoljenega predsednika države. Izrekel je namreč besede, ki mu jih človek na prvi pogled res ne bi pripisal, namreč, da sprejema odločitev volivcev s ponosom in ponižnostjo. So mar to res besede, ki jih vse premalo izrekamo, ali nas jih je celo sram? V mislih imam seveda v glavnem besedo ponižnost, ki jo bomo bržkone izrekli pogosteje že za to, ker jo je izrekel tako velik državnik, kot je predsednik države. Precej časa sem si razbijala glavo, da bi razumela, kaj je ponižnost. Najprej se mi je zdelo, da pomeni ponižnost biti ponižan, znižan, majhen, neugleden, nespoštovan ... Potem sem odkrila v francoski besedi za ponižnost (HUMILITÉ), ki ima v korenu besede humus, zemljo, še en pomen - prizemljenost, ozemljenost, realnost. Morda bo tudi meni postala beseda vseč ...

Najbrž pa nikomur ni tuja beseda ponos. Ponosni smo lahko na marsikaj, a sleherni Slovenec je seveda najbolj ponosen na svoj jezik. Tone Pavček je nekoč rekel: »S Prešernom merimo svojo zvestobo slovenski besedi. Z njim je pognala ta naša slovenščina in je vsa imenitna in lepa. V vseh drugih jezikih pravijo: Mi se ljubimo! V slovenščini pa rečemo: Midva se ljubiva. Še duhoviteje se sliši, ko srečaš prijatelja, pa mu rečeš: Meni se nič ne ljubi. On pa ti pove: Meni pa se samo ljubi! Mar ni to čudež jezika?«

Biti človek je umetnost, ki jo moraš znati ohranjati. V novo leto stopimo ponosno, a hkrati prizemeljsko.

Patricija Majcen, študentka

ŽIVLJENJE SKOZI ČAS

Vsa dolina se je odela v pisane barve pozne jeseni. Njen vonj se meša z vonjem pečenega kostanja. Zlato rdeča preproga odpadlega listja z odtenki rjave in zelene pripoveduje o krogu, ki ga je narava spet enkrat sklenila. Lep jesenski dan je že sam po sebi jamstvo za prijeten izlet. Tople in raznolike barve, blagodejni sončni žarki in rezek zrak, obilica plodov, spokojnost ... Ali ni to dovolj, da se odpravimo ven, v naravo? Že zato, da ne sedimo ves dan pred televizorjem, saj kot vemo, le-ta na nas nima kdove kakšnega vzgojnega učinka, čeprav nam zapolni marsikatero prsto urico. Ljudje buljimo predse v televizijo, to je »gledanje na daljavo«, kar je dejanski pomen te grško-latinske besede, in pozabljamo, da ostaja »v daljavi« tudi naše življenje. Živeti tukaj in zdaj ni vedno lahko, a nikoli ni nič nepopravljivo. »Bodi zrel, to je vse« pravi Shakespearjev kralj Lear.

Za prelepo jesenjo pa prihaja za mnoge najlepši in najbolj nori mesec v dolgem (kratkem) letu. Seveda v smislu raznih veseljačenj, presenečenj, obdarovanj, nakupovanj, voščil ... Samo, nobene panike, prosim! Nič preveč se ne naprezajmo s tekanjem po trgovinah in z nakupovanjem daril za naše najdražje, saj najbrž to ni njihova glavna misel ali želja. Morda si želijo le naše prisotnosti, spodbudne besede, smehljaja? Počistimo po lastni notranjosti in se z zaupanjem zazrimo v čas, ki prihaja. Že od nekdaj namreč velja krilatica, da je konec leta najprimernejši čas, da naredimo obračun in se pripravimo na nov začetek.

Seveda pa kljub vsemu nikakor ne moremo mimo vseh darežljivih in prijaznih možiceljev. Saj veste katerih?! Začne se pri Miklavžu oziroma miklavževanju, ki je najstarejši tovrstni običaj. Pa vendar ne tako zelo star, kot bi si morda kdo mislil. Najstarejša pričevanja o Miklavževem obhodu namreč segajo v leto 1839. Ko se je menjala oblast, je Miklavža izpodrinil dedek Mraz. Prišel je iz ruskih prostranstev. Po vsej verjetnosti je bil tudi neveren. Še najmanj dolgo je pri nas popularen božiček, a tudi slednji ni bil tako nepoznan, saj je že pred 150 leti, posebno na Primorskem, »božič« na sveti večer puščal darove v čevljih, ki so mu jih nastavili na ognjišču, ali jih je natrosil skozi kamin. Vsi trije dobri možje imajo torej svojo zgodovino in svojo zgodbo. Prav o vsakem bi lahko razpravljali glede krščanskega oziroma poganskega izvora, a prepustimo to slehernemu posamezniku, ki seveda nima pravice lastnega mnenja vsiljevati drugemu. Samo pomislite na žalostne očke otročka, ko mu nekdo reče, kako zelo neokusno, kičasto in pogansko zgleda hiša, iz katere binglja božiček.

Stopimo dalje in ne dovolimo, da nas zajame malodušje. Vseposvobodno poslušamo in beremo, kako mladina skuša zapolniti praznino z raznimi hedonističnimi nadomestki v obliki spolnosti, opijanja, zadevanja in rejverskih zabav.

Toda vsi vemo, da gre za enostranski prikaz životarjenja in brezmiselnosti današnje mlade populacije. V vseh življenjskih obdobjih namreč najdemo ljudi, ki so podvrženi slabim in celo izprijenim navadam.

Dejstvo je, da živimo v času, ko se veliko govori o raznih poživilih, omamah, drogah ... Vemo, da posameznik lahko postane odvisen ne le od trdih drog, ampak tudi od priboljškov, kot so nikotin, kava, pravi čaj, čokolada, pa tudi od napitkov, ki vsebujejo kofein. Spuščati se v debato, zakaj in čemu se ljudje predajajo odvisnosti od različnih navad in razvad nima smisla. Vsak človek ima svojo voljo in vest, ki ju poslušata ali pa ne. S strokovno pomočjo lahko sicer marsikaj popravimo, a če se nam ne oglasi vest, da smo ravnali narobe, ne bomo z našo sicer brezhrebno vzgojo ničesar popravili. Zato nam tudi ne pride na misel, da bi se poboljšali.

Nismo mladi le tisti, ki bi s svojim vedenjem ogrožali našo prihodnost. Pomembno je, da sleherni posameznik v svoje zorenje in vedenje vnese kanček askeze, ki mu bo omogočila, da bo s primerne razdalje videl bolje in dlje. Saj ne, da ne smeš okusiti ničesar prepovedanega, a še najbolj bo, če upoštevaš, kar je izrekel že Dante: »Poglej in stopi dalje!«

Prihaja čas pričakovanja in novega upanja. Dnevi se sicer krajšajo in noči daljšajo, a tema bo kmalu premagana. Že konec decembra, ko nastopi sončni obrat! Sončno leto se bo izteklo, vendar se bo začelo novo. Konec bo pomenil nov začetek. V zahvalo za čudež življenja vzkliknimo: »Gloria in excelsius Deo!«

DALJAVA

Rada bi odšla v stran,
nekam drugam.

Rada bi vse pozabila
in se skrbi otela.

Rada bi odšla čisto drugam,
kjer za skrbi ni več vprašaj.

Rada bi vse pustila,
saj bi se tu še od skrbi zadušila.

Zdaj sem potrta,
a prišla bom v en kraj,
od koder si ne bom več želela nazaj.

PTICA

Tišina!

Nikjer nikogar.

Le ptica otožna

na nebu zdaj tava;

ne ve, kam bi se dala.

Pravi, da je sama ostala,

nikogar ni več poznala.

Šem in tja leta in leta,

a kaj, ko ni srečna.

Še dolgo jo gledam,

a več je ne vidim.

Bog ve, kam jo veter nosi,

tja v neznane kraje.

Patricija Majcen, študentka

ROČNODELSKI KROŽEK »PIKAPOLONICA« 2006/2007

Naš šestnajsti nadaljevalni krožek smo pričele v novembru 2006 in končale maja 2007 z razstavo, kjer smo pokazale izdelke, izdelane v tem obdobju. Bile smo zelo vesele znanih obrazov obiskovalk na odprtju razstave. Razstavo smo imele v osnovni šoli, ki nam prijazno nudi prostore. Prav tako se lahko dobivamo v šoli vsak četrtek od 16. do 18. ure. Letos smo bile še posebno vesele, ker smo se zbirale in razstavljale v obnovljeni šoli. Zato vodstvu šole iskrena hvala.

Poleg izdelave izdelkov za razstavo smo izdelale sliko v rešilje tehniki za »lovrečanko leta« za Turistično društvo Lovrenc na Pohorju. Za omenjeno društvo smo skvačkale marjetice za podelitev priznanj za lepo urejeno okolje.

Po naši razstavi pa smo se pripravljale na drugo razstavo ob Jezernikovih dnevih. Na to razstavo povabimo vse Lovrenčanke in Lovrenčane, ki izdelujejo različne izdelke doma. Tudi to razstavo smo priredile v osnovni šoli. Letos je bila prvič ob Jezernikovih dnevih tudi Jezernikova poroka. Pri tej poroki smo sodelovale tudi PIKAPOLONICE, in sicer smo sponzorsko podelile mlademu paru opremo za zibko. Prevleka odejice in vzglavnika je bila izvezena v beli tehniki oziroma angleškem vbodu. Zelo so nas pohvalili za lepo zašito in izvezeno prevleko odejice in vzglavnika. V zibko pa smo položile madrac (štrozak) s šopinami, v vzglavnik (povšter) pa smo dale dišečo lakoto, da bo dojenček sladko spal.

Ob Jezernikovih dnevih smo imele tudi otroško delavnico. Z otroki smo izdelovali cofke in pajace iz volne. Zelo smo bile vesele, da otroci tako radi delajo in se udeležujejo otroških delavnic.

V mesecu septembru, 8. in 9. 9. 2007, je v Rušah razstavljalo sedem krožkov – občin Ruše, Selnica ob Dravi in Lovrenc na Pohorju – v okviru Javnega sklada Ruše. Po podpisih v knjigi vtisov je bila razstava zelo odmevna in pohvalna. Za razstavljalke pa poučna in spoznavna.

Na koncu naj še omenimo oziroma se pohvalimo, da smo polepšale našo društveno pisarno z zavesami, izvezenimi v rešilje tehniki. Vsi jih občudujejo, tako da so pričele deževati prošnje za drugo polovico pisarn, kjer ima svoj sedež planinsko društvo in tehnični vodja kulturnega doma.

Čeprav je število članic v krožku precejšnje, še vedno sprejmemo kako navdušenko, ki želi preživeti vsak teden dve uri v dobri družbi.

Milena Fornezzi, Pikapolonice

PIKAPOLONICE

Vsak četrtek se zberemo
me, Pikapolonice,
da si kaj zakvačkamo
pa tud zašijemo.

Vsak mesec pridejo
naši srečni rojstni dnevi,
takrat pa si zapojemo
in tudi nazdravimo.

Me lepo se imamo,
vmes tudi pokramljamo,
pozabimo na vse skrbi,
ta družčina nas skup drži.

Marjana naša fletna je,
organizira izlete vse,
Milena pravi bo že šlo,
samo če dosti denarja bo.

Naši mentorici dve,
sta eni luškani gospe,
če nam kaj narobe gre,
hitro pokličemo obe.

Za vse nasvete, ki sta nam jih dali,
z iglo ali kvačko pomagali,
naj sreča vaju spremlja,
vsa zahvala naša pa velja.

Pika pika polonice,
mlade in manj mlade smo zbrane vse,
se trudimo in delamo,
zraven pa dobre volje smo.

Tončka Lesjak, Pikapolonica

ZELIŠČARSKI KROŽEK »SRČNA MOČ«

Po zimskem počitku smo se ponovno zbrali in sestavili plan dela za leto, ki je pred nami. Narava se je zopet prebudila in nas povabila, da se sprehodimo in naučimo njenih lepot in svežega zraka. Zacvetele so rože in zdravilne rastline, ki smo jih pričeli pridno nabirati in sušiti.

To leto smo v Lovrencu imeli prvič velikonočni sejem, in sicer 31. 3. 2007, na katerem se je predstavil tudi naš krožek. Ponudili smo razne čaje, mazila in dobre napitke. Sejem je bil zelo živahen in dobro organiziran. Bilo je kar nekaj zanimanja tudi pri naši stojnici in bili smo zadovoljni. Želimo si, da bi se to ponovilo vsako leto.

Že drugo predstavitev smo imeli ob razstavi PIKA-POLONIC v naši šoli. Ponudili smo dobre namaze, čaje, napitke in sokove. Obiskovalci so pohvalili vse, kar so poizkusili.

Letos pa smo imeli poseben dogodek. Planinsko društvo je nas zeliščarje povabilo, da skupaj z Jezernikom in Možuhom pozdravimo na Rogli avtobus turistov iz Francije. Francozi so občudovali lepote naše Slovenije, žal pa je bilo na Pohorju slabo vreme z nevihtami in grmenjem, tako smo jih pričakali na koči na Pesku in ne na Lovrenških jezerih, kot je bilo načrtovano. Bila pa je še ena velika težava, namreč nismo se razumeli in smo govorili bolj z rokami. Ponudili smo jim naš jegermajster in borovničevce ..., pri tem seveda ni bilo potrebno znati govoriti. Ko pa smo jim razdelili čaj in mazila, smo s kretnjami pokazali, čemu kaj služi. Bilo je zelo zabavno in veliko smo se smejali. Ostali so nam lepi spomini in ponosni smo, da se o nas pogovarjajo celo v Franciji, saj so nas venomer slikali in snemali.

Z lovrenško nedeljo so se pričeli Jezernikovi dnevi, na katerih smo kar veliko sodelovali. Že v nedeljo smo pogostili zdravnike – naše rojake pred osnovno šolo. Dobrodošlico smo jim izkazali z domačim kruhom z zeliščnimi namazi, z domačimi sadnimi in zeliščnimi sokovi, seveda pa ni manjkal tudi naš jegermajster. Bili so navdušeni in so nas marsikaj vprašali. Da so bili zadovoljni, smo spoznali, ko smo dobili od njih še posebno pohvalo.

Pri Čebelarskem domu pa smo imeli otroško delavnico. Otroci so se lahko vključili v tri različne dejavnosti. Izdelali so namaz, ki so ga nato z velikim veseljem mazali na kruh in pojedli. Pri drugi dejavnosti smo jim predstavili sveža in suha zdravilna zelišča, ki so jih polnili v male vrečke iz blaga, na katere so prej zdravilne rastline tudi narisali. V tretji delavnici so izdelali pogrinjek, ki so ga okrasili s posušenimi zelišči. Obisk je bil velik in otroci so bili aktivni in ustvarjalni.

Tudi Jezernikova poroka ni minila brez nas. Na parkirnem prostoru pred banko smo vse svate in tudi gledalce pogostili z našimi dobrotami. Največ pohvale je prejel jegermajster.

Dne 11. 10. 2007 smo v Osnovni šoli Lovrenc izvedli še eno delavnico z otroki drugega razreda devetletke. Predstavili smo jim zdravilna zelišča, skupaj z njimi naredili zeliščne namaze in skuhalo čaj proti prehladu. Otroci so lepo sodelovali in tudi vse poskusili. Zadovoljni smo bili vsi in dogovorili smo se z učiteljicama, da bi takšne delavnice pripravili tudi v prihodnjih letih.

Tako sem vam predstavila naše delo, ki je zanimivo, koristno, predvsem pa se imamo lepo.

Lidija Vračko, vodja zeliščarskega krožka

LOVRENŠKE ZELIŠČARKE

Lovrenške zeliščarke
kar tak skupaj smo prišle,
se pogovarjamo in gruntamo,
katere rožce skup gredo.

Enkrat na mesec se skup dobimo,
da vse potrebno postorimo.
Čaje skupaj napakiramo,
da lažje jih prodajamo.

Ko pa jegermajster delamo,
šnopsek si nabavimo,
celo leto rožce nabiramo,
da v šnopsek jih namakamo.

Potem pa se pogovorimo,
da na jasi se dobimo
in vsaka si želi,
da cintaver našla bi.

Če pa katero kaj boli,
ena drugi potožimo si,
saj naša Gita pomaga ti
in s svojim floštrom prileti.

Me lepo se imamo,
se zraven naklepetamo,
potem pa vsaka na svoj dom hiti
in lahko noč voščimo si.

Zeliščarka Tončka Lesjak, 2007

DRUŽABNI VEČER

Pisalo se je leto 2007 in Društvo upokojencev Lovrenc na Pohorju je uprizorilo Družabni večer v okviru Jezernikovih dnevov. Bila je sobota, 11. avgusta 2007. V kinodvorani se je ob 19. uri pričel za marsikoga težko pričakovan večer. Zasnovan je bil zanimiv scenarij dogajanja, ki se je močno razlikoval od preostalih Jezernikovih dnevov. Imenoval se je Srečanje sosedov. Obiskovalcev je bilo veliko. Ljudje so prišli kljub slabemu vremenu. Nastopajoči so bili iz raznih krajev, in sicer: iz Lovrenca na Pohorju Moški pevski zbor »Gozdar«, potem iz Gradišča ljudske pevke, iz Ruš Ansambel »Nikoli ni prepozno«, iz Limbuša ljudske pevke Spominčice in iz Ormoža ljudske pevke Zrelo klasje.

Vseh nastopajočih je bilo okrog 40 oseb. Prireditelj je pripravila, organizirala in vodila tajnica društva

gospa Marjana Perklič. Uvodno besedo in pozdrav je podal predsednik društva gospod Jožef Javornik.

Po predstavi so mnogi navzoči dejali: »Kaj takega bi še večkrat moralo biti.« Predsednik društva gospod Jožef Javornik je uvodno besedo in pozdrav zaključil s citatom pesmi, ki jo je za to priložnost sam napisal, in se glasi tako:

*Na dan enajstega avgusta smo se zbrali,
da bi veseli večer živahno in bučno praznovali,
vsi dobre volje smo,
ker v srcu dobro mislimo.*

*Ko pevski zbor Gozdar zapoje,
lepe – čiste melodije pesmi,
tu na domačem odru,
pred domačini in povabljenimi nam gosti.*

*Na drugem koncu odra se oglasi nam ansambel,
nikoli ni prepozno,
njihove čudovite melodije,
lepšajo in bogatijo nam Družabni večer.*

*Ljudske pevke iz Gradišča,
lepe pesmi nam pojo,
takrat v srca naša,
veselje kličejo.*

*In ko Spominčice nam zapoje,
takrat nam je vsem lepo,
lepe pesmi nas prevzamejo,
vsem v dvorani in na balkonu prijetno počutje dajejo.*

*Ko žitno klasje rumeni,
bogato žetev nam obeta,
a ljudske pevke Zrelo klasje iz Ormoža,
čudovite pesmi nam poklanja in obeta.*

*Jimi, Jimi in Antonijeta – ko svojo vlogo odigrata,
takrat bo vsem lepo,
prijetno in veselo,
saj bo veselja zvrhan koš.*

Jožef Javornik

Dragi Dedek Mraz, želim si ...

LOVRENŠKE ANEKDOTE II

NA RENTGENU

Feliks Maurič je bil na rentgenskem pregledu pljuč v Mariboru. Ko se je slekel, je stopil v temen rentgenski prostor, vzelo mu je vid in se je zaletel v neko omaro. Iz teme je zaslišal glas dr. Podrekarja: »Ali ste vsi Pohorci tako debeli, da ne morete skozi?« Feliksu se je »zaferžmogalo«. Ko je bilo konec slikanja, je v predsobi ugotovil, da je Podrekar zelo debel človek. Zasrbel ga je jezik in ga je vprašal: »Gospod doktor, ali ste vi tudi Pohorci?« »Ne, zakaj pa?«, je vprašal Podrekar (neumno).

KDAJ DA FRIDL ZA PIR

Pevci »Gozdarja« so čakali na nastop na proslavi ob obletnici osvoboditve Lovrenca (23. avgusta). V vročini so kramljali v senci šolskega parka in vzdihovali po pivu. Pa se je oglasil Brglezov Vlado in jim zaupal, da ve, kako priti do piva. »Ko se bo prikazal Mirko Torej (takrat predsednik krajevne skupnosti), bomo takoj »ruknil« tisto partizansko Počiva jezero v tihoti' pa ne bomo več žejni. Napoved se je uresničila, Fridl jih je solznih oči poslušal in dal za »kišto pira«.

NI VRNIL DUŠE BOGU

Micka je Juršniku očitala, da ni vrnil duše Bogu, ker je ostal samski. On pa ji je odvrnil: »Kaj ste pa vi dobrega storili, če ste se tistih par minut lušno meli. Otroke naredit ja ni hudo, potem vas pa preklinjajo, ko stradajo pa se jim hudo godi.«

CRKNILA MU JE KRAVA

Juršniku je crknila krava. Ko je na zavarovalnici terjal odškodnino, mu je uradnica rekla: »Najbrž kravi niste dali dovolj jesti pa je zato crknila.«

Njemu se je 'zaletelo', razmišljal je in ji odgovoril: »Ali se je vam tudi zgodilo, da vam je krava crknila, zdaj ste pa sem prišli v službo, da vas drugi redijo.«

OKOSTJE ITALIJANA

Potnikom na brodu je Hitl povedal, da so spodaj ob Dravi našli okostje nekega Italijana. Potniki so se čudili, eden je pa le vprašal, kako vedo, da je Italijan. »Makaron je imel med zobmi«, je modro odgovoril Hitl.

MAŠEVANJE NA KLOBUKU

Župnik Oblak naj bi šel maševati k Sv. Arehu nad Rušami. Za vodnika se mu je ponudil Sadonikov Ivek. Po več urah hoje sta se namesto pri Sv. Arehu znašla pri Sv. treh kraljih. Ob spoznanju, kje sta, je g. Oblak zarobantil nad Ivekom: »Kje bom pa zdaj maševal, menda na tvojem klobuku!« Stekla sta proti Sv. Arehu in prišla še pravi čas.

RANJENEC

Med vojno je bil Filip s kolegom iz 'landvahte' Liksom na obhodu blizu Lešnikove žage. Pritisnilo ga je na veliko potrebo in je lezel med kašte rezanega lesa. »A me še vidiš?« je preverjal pri kolegu. Ko je bil odgovor po več vprašanjih: »Ne!« je nenadoma v bližini počilo iz puške. »Ti,« je Filip čez čas povprašal Liksa, »A kri smrdi?« »Seveda,« se je pošalil ta. »Te sem pa ranjen,« je zaključil Filip.

NI NALAŠČ

Brigita je ukazala Franceku, da z garami zvozi odrezano sadno vejevje k potoku. Obilo je naložil, da bi čimprej končal, zato so mu gare ušle po strmem bregu k potoku in zlomila se je ena 'letra'. Skesan je stopil Francek pred mamo: »Saj nisem nalašč!« »To bi še 'falilo', da bi nalašč,« je zarobantila Brigita.

MATIČARKA OSREČUJE MOŠKE

Vera je bila pri zdravniku. V pogovoru o težavah jo je zdravnik vprašal, kakšen poklic ima. Odgovorila je: »Moške osrečujem.« Zdravniku je zaprlo sapo, ker je razumel po svoje. Morala mu je povedati, da je matičarka in da pomaga sklepati poroke, sicer bi ga kap.

BABA SKOČI V JAMO

Na pogrebu nekega moža je žena pretirano obupano vpila za njim in ob grobu grozila: »Noter bom skočila. Pustite me!« Sorodniki so jo vlekli nazaj pa ker le ni nehala, se je župnik Oblak razjezil: »Pustite babo, naj skoči!« Takoj je bil mir in pogreb se je dostojno zaključil.

KAM BI Z ZEMLJO

Ko smo v Lovrencu kopali za kanalizacijo, ni bilo več kam sipati odvečne zemlje. Vprašali so župana, kam bi jo lahko vsuli. »Kaj tak smešno vprašujete, skopljite eno jamo pa jo vsipajte noter!«

Zbral: Franc Bečan, univ. dipl. oec.

MOJI SPOMINI NA PRVI ANSAMBEL V LOVRENCU

Po 2. svetovni vojni, ko se je življenje v kraju nekoliko opomoglo, v upanju, da bo vsak dan boljše, je g. Jože Petrun povabil mene z bratom Tončkom in brata Ivana in Tončka Kasjak (Hojnikova) na krajši razgovor. Na tem sestanku je dejal, da že nekaj časa razmišlja, da bi skupno ustanovili godalni ansambel v takozvani »Šrangel« zasedbi. Dejaj je, da so dani vsi pogoji. Sestavljen bi bil iz dveh violin, harmonike, kitare in kontrabasa. Ker je poznal naše sposobnosti in veselje do glasbe, je predlagal, da bi prvo violino igral sam, jaz drugo, Tonček

Kasjak harmoniko, Ivan kitaro in moj brat kontrabas. G. Petrun je namreč pred vojno poučeval na nižji gimnaziji v Lovrencu tudi glasbo, predvsem violino in harmoniko. S predlogom o ustanovitvi ansambla smo se strinjali in tako je bil meseca septembra davnega leta 1946 ustanovljen ansambel »Šrangel« kot prvi ansambel po vojni v Lovrencu in v okolici vse tja do Maribora. Takoj smo pričeli z vajami, ki smo jih imeli na domu g. Petruna. Začeli smo z lažjimi skladbami, igrali smo predvsem skladbe, ki so bile takrat najbolj aktualne. Koncertne oz. zahtevnejše skladbe smo se učili in igrali po notah, ki smo jih imeli na voljo.

Mlajše generacije skoraj nič ali pa zelo malo vedo o »Šrangel« zasedbi, zato je prav, da jo v kratkem predstavim. Ansambel »Šrangel« je bil v času avstroogrske monarhije dolga leta poznan tako kot je bil znan naš ansambel zabavne glasbe Avsenik v prvotni sestavi. Šrangel glasba je bila takojmenovana salonska glasba, ki so jo igrali predvsem v kavarnah, na Dunaju pa jo je mogoče tu in tam slišati še danes. Originalna zasedba ansambla sta dve violini, harmonika in kontrakitara, torej kvartet. Mi pa smo namesto kontrakitarare vključili navadno kitaro in kontrabas. Popularnost te glasbe je bila v tistem obdobju takšna, da je bil o bratih Šrangel celo posnet celovečerni film.

Z veliko vnemo smo pridno vadili in z veseljem igrali v začetku predvsem v lastno zabavo in zadovoljstvo. Seveda pa ni dolgo ostalo pri tem. Kaj kmalu se je izvedelo o našem igranju in pričeli so nas vabiti k sodelovanju za popestritev programa na proslavah ob raznih praznovanjih, ki jih takrat ni bilo malo. Ko je bila po vojni v Lovrencu odprta prva gostilna oziroma restavracija pri Bitnerju, kot se je takrat imenovala, nas je vodja obrata g. Novak povabil, da bi ob sobotah zvečer igrali za zabavo in ples. Ponudbo smo sprejeli in tako smo ob sobotah igrali vse tja do 2. oz. 3. ure zjutraj.

To se je kaj hitro izvedelo in pričeli so prihajati tudi gostje iz drugih bližnjih krajev, tako da je bila restavracija pogosto polna do zadnjega kotička. Takrat še ni bilo televizije, radio pa je bil le v redkih hišah. Po srečno preživelih težkih časih vojne in po raznih obnovitvenih delih so ljudje bili željni zabave in plesa. Takrat se je plesalo v glavnem valček, polko, angleški valček in tango, za proslave pa smo običajno igrali koncertne skladbe. Dobivali smo tudi vabila za igranje na porokah doma kakor tudi izven kraja. Igrali pa smo tudi na večjih prireditvah, kot za kmečki praznik mariborskega območja, ki je bil organiziran v Šentilju v Slov. goricah. Skratka, igranja je bilo za tiste čase res veliko, vabil preveč, tako da smo morali tu in tam igranje tudi odpovedati. Trije člani ansambla so bili namreč kmečki fantje, obremenjeni s kmečkimi opravili, saj takrat še ni bilo traktorjev in ostale kmetijske

mehanizacije, zato so morali dela opravljati ročno, kar je terjalo več časa.

Člani ansambla z leve proti desni: Jože Petrun, Štefan Šiker, Tonček Šiker, Ivan Kasjak in Tonček Kasjak.

Ne vem, če obstaja pri nas danes še kak ansambel v taki ali podobni sestavi oz. zasedbi. Kolikor vem, žal ne, menim pa, da bi s tem bil izbor naše zabavne glasbe pestrejši. Prepričan sem, da bi veliko starejših pa tudi mladina večkrat za spremembo uživali ob zvokih take glasbe. Sestava in zvok večine današnjih ansamblov narodno-zabavne glasbe si je tako podobna, da se razlikuje le v izvedbi, v glavnem pa po vokalu oziroma pevcih.

Ko je g. Petrun s 1. majem 1952 leta dobil odpoved službe učitelja na nižji gimnaziji v Lovrencu, so se pričele težave tudi z našim ansamblom. Zatem je g. Petrun najprej služboval v mariborskem gledališču, ko pa je postal ravnatelj gimnazije na Ravnah je tam prevzel vodenje kar treh pevskih zborov. Zaradi preobremenjenosti se je domov vračal ob slabih prometnih zvezah bolj poredko, navadno le ob sobotah. Nato nas je doletela še druga nesreča, ko je umrl moj brat, ki je igral kontrabas. V kraju in bližnji okolici nadomestila nismo našli. Vsled navedenih

težav smo bili primorani v mesecu maju leta 1955 prenehati z igranjem, zato smo se razšli.

Ob koncu pa moram priznati, da smo se polnih 8 let delovanja ansambla odlično razumeli. Bili smo složni in res iskreni prijatelji, zato je ansambel užival v kraju kakor tudi v okolici spoštljiv ugled. Žal so danes vsi štirje člani ansambla že pokojni, ostal sem le še sam. Rad se jih spominjam, spominjam pa se tudi naših skupno preživetih let mladosti in prelepih doživetij z ansamblom, kar mi je in bo ostalo v trajnem spominu.

Štefan Šiker

IZLETNIŠKA

*Jutranja zarja se prebuja,
novi dan se že rodi,
urno hitro vstaneš,
da avtobusa ne zamudiš.*

*Ko do avtobusa prihitiš,
na avtobusu sedež te že čaka,
paziš le, da sedeža ne zgrešiš
in da udobno pod pravo številko sediš.*

*Vijugasto se cesta vije,
med gozdovi, prek poljan, skozi mesta in vasi,
a ptiček na vejici nam prepeva – žvrgoli,
ker nam dobrodošlico na izletu zaželi.*

*Po mikrofону vodič izleta se oglasi,
dobro jutro nam izletnikom zaželi,
najprej kulturno se predstavi,
da na renomeju pridobi.*

*Voznik avtobusa živahno zdaj krmilo suče,
prilagaja se pravilom ceste,
krmilne naprave urno vije in prešaltava,
da ovinka ne zgreši.*

*Pot izleta vodi nas širom domovine naše,
kjer bivajo lepote tvoje
in kjer žitno klasje rumeni
in vinska trta nam rodi.*

*Ustavili se bomo v Monoštru,
kjer porabski Slovenci dolgo že žive
in videli lepote pokrajine
ter spoznali zgodovino porabskih nam Slovencev.*

Jožef Javornik

PISMA BRALCEV

VZEMIMO SI ČAS ZA OSEBNE ODNOS

Novi časi, nove resnice in tudi za nas je tako, da mora biti človek pravi kerlec, da se mu ne utrga. Vsi se strinjamo, da se je vse spremenilo. Spremembe prinašajo nova razmerja in mi smo v njih vedno manjši, toda v tem prostoru si moramo preprosto najti svojo malo prihodnost, svojo kariero, uspeh in upanje.

Tako kot nekoč tudi danes živimo skupaj tri generacije, prva je naša prihodnost, druga s svojim delom ustvarja vrednost in s tem omogoča sebi razvoj in solidno življenje, nam starejšim pa prinaša zaslužen oddih. Tako je življenje potekalo že daleč nazaj, toda naposled se zdi, da je čas debelih let nekako že minil in prehajamo v čas, ko bomo živeli v času sedmih suhih let.

Mislimo, da je sožitje v tem času še kako pomembno. Opredelimo slovensko družino, ki jo sestavljajo različne skupine, od mladih do starejših družin. Vsaka od njih ima različne potrebe, skupna značilnost pa je, da si med seboj pomagajo in ohranjajo sožitje. Načelo, da so starši dolžni skrbeti za otroke, otroci pa pozneje za starše, ne zdrži več, kajti danes so premnoge družine v težkem položaju, ker često nimajo pogojev za to. Mnogi dedki in babice odstopajo svoja stanovanja, družbena revščina, brezposelnost in nizke plače vplivajo na vse večjo solidarnost, dedki in babice pa pomagajo mladim pri materialnem preživetju v upanju, da jim bodo mladi pomagali, ko bodo bolni in osamljeni. Ob trdnem nudenju podpore drug drugemu smo lahko bolj sproščeni in se bolje počutimo ter se nekoliko otresemo vzdevka »siva množica«.

Ker pa samo temne misli ne prinese nič dobrega v življenju, se moramo potruditi in biti dejavni v okolju, v katerem živimo, da bo naše življenje ostalo pestro in vedro, da ga bo vredno živeti. Vsak človek ima pravico, da si oblikuje življenje tako, kot ga sam pojmuje. Prav nobene smisla ni v tem, da si na stara leta zagrenjen in sam, posebno pa še sedaj ne, ko se staro leto izteka in si bomo v pričakovanju novega izrekli veliko prazničnih voščil.

Ozrlji se bomo v iztekajoče se leto in videli bomo, da le ni preteklo tako, da smo izpolnili vsaj nekaj malega, kar je bilo za našo dušo prijetno in nepozabno. Seveda pa novoletni čas ni samo čas vrtnanja po temnih plateh življenja, ampak je tudi čas pohval, priznanj in hvaležnosti za vse lepo, kar smo doživeli in dosegli. Še posebno dragoceni so občutki ljubezni in povezanosti z ljudmi, ki so nam pomembni. Četudi nas včasih življenjske okoliščine silijo v ne ravno prijetna čustva ali celo v osamljenost, je pomembno, da živimo skladno s svojimi vrednotami in se obenem trudimo, da bi nam bilo čim prej bolje. Pri tem pa ne pozabimo: sreča ni nekakšna evforija, ki traja in traja,

marveč je nagrada za cilj, ki smo ga dosegli, ne prihaja pa v velikih odmerkih. Sreča je v uživanju, v majhnih vsakodnevnih zadovoljstvih. Tako kot ljubezen ni stanje trajnega zanosa, marveč odnos, v katerem prevladujejo: zaupanje, trdnost in prijateljstvo.

V prihajajočem letu vam želim veliko zaupanja, trdnosti in prijateljstva.

Anica Mithans, DU Ribnica na Pohorju

KRUTO OTROŠTVO MARIJE N.

Bilo je leto 1941, ko je bila Marija stara 13 let. Do tedaj je bilo njeno otroštvo dokaj mirno. Nato se je začela 2. svetovna vojna. Stanovali so v Božjem pri Oplotnici, od tam so jih junija 1941 Nemci s tovornjakom odpeljali v Maribor. Tam so se premestili na vlak in se odpeljali z 21. transportom v Zagreb. Nato pa so iz vlaka morali v Slavonsko Požego. Nekaj časa so celo prebivali v Bosanski Grupi (kot narodni dom). V tem času jim je pomagal Rdeči križ s tem, da jim je nosil hrano. Vseh 8 članov družine je bilo tričetrt leta v Bosanski Grupi skupaj.

Po vsem tem času so se preselili v Novo Gradiško k bogatemu kmetu, kjer je moral vsak opravljati svoje delo. Ta čas je Marija zbolela za malarijo in skoraj umrla. Rešil jo je duhovnik, ki je izvedel za njeno bolezen in ji prinašal zdravila. Družina je morala neprestano delati na kmetiji, da so si s tem prislužili hrano in obleko. Zgodil se je tudi tragičen dogodek, ki je prizadel vso družino. Njen brat je zbolel na črevesju in zaradi nerazvite medicine tudi umrl. Nekaj časa po tem je iz Konzulata v Trstu njen oče dobil pismo, da so se lahko preselili v Tolmin k sorodnikom. S tovornjakom iz Nove Gradiške so jih odpeljali v Trst, kar je bila zelo dolga in naporna pot za vse. Tam so prevzeli potne liste in se odpravili v Tolmin k sorodnikom. Ker je bila hiša zelo polna članov, so se preselili v hišo, kjer je nedavno umrla neka stara gospa. Tam so preživeli kar nekaj časa. Nato pa je moral najstarejši brat k partizanom.

Ker so vsi delali in služili denar, je morala v službo tudi gospa Marija. Šla je k neki gospe in ji pomagala v gospodinjstvu. Ta pa ji je v zameno dajala hrano in obleke.

Po času mirnega življenja pa se je spet začela vojna v Italiji. Brat se je vrnil od partizanov. Gospa Marija in njen brat sta se nato vrnila domov, ostali pa kasneje. Vendar pa jih je doma čakala napol podrti hiša, zato so jih pod streho vzeli njihovi krstni botri. Tam so bili tako dolgo, dokler niso bili vsi odrasli in zmožni delati in skrbeti zase.

Takrat so se vse razmere izboljšale. Marija je prišla v Lovrenc. Tisti čas so vse delali na roke. Niso poznali vse te tehnologije, ki jo poznamo danes. Tudi pralnih strojev niso poznali. Oblačila so prali vse na roke. Ker pa je bilo pozimi mrzlo, so si z vročo vodo zagreli krpe, da so si med pranjem lahko greli roke, saj so prali perilo v potoku.

GOSPA MARIJA DANES

Rada gleda poročila, še posebej politiko in jih zraven večkrat pokomentira. Pa čeprav je stara preko 80 let, je še vedno aktivna. Pred kratkim je bila celo na Ribniški koči in nabirala borovnice. Njene poslednje želje pa so, da bi umrla nevede (v spanju).

Po pripovedovanju napisali Anja Petrič
in Tina Robnik – prostovoljki "Sadeži družbe"
iz OŠ Lovrenc na Pohorju.

OB MORJU!

*Štiriindvajsetega avgusta 2007
smo se v Lovrencu na avtobusu zbrali,
da bi na morje veselo odpotovali
in na morju dobro se imeli.*

*Cesta vila se je tako,
da je potekala med gozdovi – skozi mesta in vasi,
a škrjanček na vejici nam je prepeval – žvrgolel,
ker nam je dobrodošlico v Izoli v hotelu Delfin zaželel.*

*Ob morju pa sonček sije
in lepo vreme se nam ponuja,
a nam kopalcem in plavalcem,
pa srček hitreje bije.*

*V hotelu Delfinu obroki hrane so bogati,
na prehrani in balastu,
a sestav menijev je pa tak,
da prebavo dobro ima vsak.*

*Osebj v Delfinu fletno streže,
a nam se kar prileže,
z dobro voljo nam servirajo,
nam pa dober tek in občutek dajejo.*

*Kuharice v Delfinu izvrstne so,
dobro hrano nam pripravljajo,
če pa zunaj sonček še posije,
vsak od nas v celoti vsega se zaužije.*

*Vodstvo hotela vsako leto omogoča nam,
v hotelu dobro bivanje,
poleg vsega pa dobre volje so
in če Bog da, se prihodnje leto spet vidimo.*

Jožef Javornik

Ob morju in v hotelu Delfin smo bili 7 dni, in to od 24. 8. 2007 do 1. 9. 2007. V tem času je v notranjosti Slovenije deževalo in na splošno je bilo zelo slabo vreme. Ob morju smo pa imeli šest zelo lepih dni. Dovolj smo se lahko kopali v bazenih in na obali. Sedmi dan smo pa bili na izletu v Luki Koper. Izlet je zelo uspel. Izletniki so bili zelo zadovoljni, da smo ta izlet organizirali. Ob dobri razlagi vodiča iz luke smo veliko videli. Do vhoda v luko smo zapeljali z avtobusom in izletniki so ostali kar v avtobusu, vodič iz luke Koper se nam je pridružil. Avtobus se je počasi premikal in vodič nam je čudovito razlagal o luki. Na avtobusu nas je bilo 43 izletnikov. Razlaga je trajala 1 uro in 15 minut. Ogledali smo si to veliko luko Koper in spoznali njeno veličino, kakor tudi njen pomen za Slovenijo.

Ko smo se vračali iz Kopra v Izolo, nas je šofer avtobusa peljal do objekta, kjer smo dobili dobro kavico za gratis. V prostoru, kjer smo dobili dobro kavico, so imeli na policah ali stojalih še mnogo vrst kave za prodajo, pa tudi druge primerne izdelke za to prodajalno.

Preden smo se pripeljali na vrh hriba med Kopro in Izolo, smo si ogledali še cerkev sv. Marka in čudoviti mozaik, ki je v cerkvi. Pred odhodom smo se skupinsko slikali ob parkirišču ob cerkvi. Fotografiral nas je gospod Edi Mithans in nam podaril vse slike, ki jih je posnel na izletu in v Izoli, rekoč: »To je pa za dobro sodelovanje med Društvom upokojencev Lovrenc na Pohorju in Društvom upokojencev Ribnica na Pohorju.«

HOTEL DELFIN / IZOLA – ISOLA

Ob odhodu iz Izole smo se pred hotelom Delfin zbrali v skupino, se fotografirali in nato zapeli tri pesmi. S petjem je pričel gospod Jože Zapečnik, pevec in solist Moškega pevskega zbora iz Ribnice na Pohorju in vsi izletniki, ki radi pojejo, so mu sledili in slišali smo pesmi iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi. Čudovito občutje je ustvarilo petje in vse je bilo lepo.

Ko smo odhajali in bili že na avtobusu, smo si po mikrofonu dejali: »Adijo Izola, adijo hotel Delfin, adijo osebe, ki nas je streglo, adijo kuharice, ki so nam izvrstno in dobro kuhale, adijo sobarice, ki so do nas bile zelo prijazne, adijo osebe recepcije, ki je bilo zelo prijazno in bilo pripravljeno s pojasnili in nasveti nam pomagati, adijo vodstvo hotela, ki nam je bivanje omogočilo in če ljubi Bog da, se prihodnje leto spet vidimo.«

Pisalo se je leto 1993, ko smo prvič skupinsko gostovali v hotelu Delfin in ostali zvesti temu hotelu in prizadevnemu ter sposobnemu osebju vse do današnjih dni. In to tradicijo želimo tudi nadaljevati.

Jožef Javornik

OBVESTILO

Sporočamo, da v primeru smrti člana Društva upokojencev, opravimo na pogrebu tudi žalni govor in to brezplačno, vendar morajo to željo izraziti svojci.

Obveščamo vse upokojence in tudi neupokojence, da bomo izvedli v prvi polovici leta 2008 tri pomembne izlete, in sicer:

- a) v Budimpešto,
- b) v Bratislavo in
- c) na Dunaj.

Ob posameznem izletu namestimo na oglasna mesta 25 plakatov formata A3 v Lovrencu in okolici Lovrenca. Samo prebrati jih je potrebno, pa bomo o izletih dobro informirani.

Jožef Javornik,
predsednik DU in uredniškega odbora

SREČANJE ČLANOV DRUŠTVA UPOKOJENCEV V LOVRENCU NA POHORJU

ob glasbi, petju, humorju in plesu, organiziramo 3 x na leto v prireditvenem prostoru pri kulturnem domu v kraju.

Na srečanju igra ansambel Nikoli ni prepozno in zelo dobro igrajo. Srečanja se udeleži običajno od 30 do 40 upokojencev, včasih tudi več.

Slika prikazuje godbenike na pusta dan, ko je bilo srečanje, zato imajo člani ansambla maske.

Jožef Javornik

SVETI MIKLAVŽ

Sredi lovrenškega trga
Sveti Miklavž nam tam stoji.

Lepo spomine nam obuja
na mladostne dni.

Kljubuje času in ljudem,
on res ponos nam je vsem.

Ko pa pride njega čas,
se odpravi v vsako vas.

Otroke pridne obdari
in jim srečo zaželi.

Napisala Vlasta Šmigoc

SRNICA

Na travci zeleni se srnica pase.
Približa se ji lovec,
uzre ga prepozno.
Je srnica hitra, a smrt jo je ujela.

Zadeta v srce na tleh omaguje
in lovca ob sebi solzna pogleduje.
A lovca srce je dano nemilo,
oko solzno njeno, ni ga ganilo.

Veselo jo gleda,
ko srnica kvišku plane,
zopet omaga in mrtva ostane.

Napisala Vlasta Šmigoc 2007

IZ STARIH ČASOV

OD ROJSTVA DO TRETJEGA ŽIVLJENJSKEGA OBDOBJA NA KMETIJI

Kot otrok sem se rodila na domačiji Reflakove kmetije. Očetu Antonu in mami Jederti Reflak se je rodilo šest otrok. Otroci smo preživljali preprosto kmečko življenje. V osnovno šolo smo hodili v Ribnico. Ob nedeljah smo k sveti maši hodili peš po preprosti hribovski pešpoti. Nikoli nas ni oviralo niti slabo vreme niti mraz. Brat Janez je kot osnovnošolec hodil ministrirat. V tednu, ko je bil na vrsti, ga je vedno kdo spremljal v zgodnjih jutranjih urah, ker je bila še trda tema. Običajno sta oba s sestro Marijo hodila k delavniški maši, včasih pa še kdo iz družine. Naše otroštvo je bilo preprosto in povezano z naravo. Nismo poznali igrač, ki jih imajo današnji otroci. Ko smo se vrnili iz šole, smo morali v popoldanskih urah pasti živino in to enkrat eden, drugič drugi otrok. Drugi otroci smo morali pomagati doma ali na polju ali na travniku ter prinašati pijačo in malico delavcem, ki so opravljali najrazličnejša kmečka dela, kot so košnja, grabljenje in sušenje sena ali pa žetev na njivah. V glavnem smo živeli s kmetijo.

V naslednjem prispevku bom opisala življenje nas otrok. Prvi se je rodil brat Franc, ki je po osnovni šoli odšel v Maribor na realko in naredil malo maturo, a kmalu zatem je bil mobiliziran v nemško vojsko in je bil v Rusiji pogrešan, star komaj 21 let, ter se ni nikoli več vrnil. Drugi otrok je bila sestra Justika, ki je kot otrok umrla zaradi davice, takrat namreč še ni bilo ustreznih zdravil in tudi zdravstvo še ni bilo tako razvito. Tretja

sem se rodila jaz, ki sem ostala doma, v času vojne ni bilo možno iti kam v uk ali pa v službo. Četrty se je rodil brat Tone, ki prav tako ni imel priložnosti, da bi se kaj izučil, bili so pač takšni časi. Peti se je rodil Janez, ki je po končani osnovni šoli šel v Maribor, kjer je končal Klasično gimnazijo. Nato je študiral na Gradbeni fakulteti v Ljubljani, kjer je po štirih letih in pol diplomiral in ostal na fakulteti kot asistent in nato še opravil magistririj in doktorat ter postal redni univerzitetni učitelj mnogim generacijam slovenskih gradbenikov. Danes je v pokoju, a še vedno dela tudi kot predsednik komisije za strokovne izpite za vse gradbenike v Sloveniji. Ima tri otroke in 5 vnukov. Kot gradbenik je za svoj rojstni kraj Ribnico brezplačno naredil projekte za cerkev sv. Jožefa delavca v Josipdolu, za cerkev sv. Maksimiljana Kolbeja v Lehnu, v Ribnici mrliško vežico ter kapelico Lurške Marije na Kralovi kmetiji na Janževskem vrhu. Šesta se je rodila sestra Marija. V Ribnici je končala osemletko, nato odšla v Maribor na srednjo ekonomsko šolo in postala ek. tehnik. Poročila se Jožetom Javornikom iz Lovrenca in imela enega sina. Umrla je razmeroma mlada, leta 1997. Tako so se vsi razšli. Tone in jaz pa sva ostala doma in pomagala kmetovati. Po letu 1957 smo dobili tudi elektriko in tako je bilo že malo bolje, bila je svetla luč, kasneje pa tudi radio, televizijo, pralni stroj, elektro motor, ki smo ga uporabljali za razrez lesa, rezanje krme za živino, za drva itd. Bilo je mnogo manj trpljenja kot prej, ko smo vse to delali ročno. Začeli so delati ceste do posameznih kmetij in tako smo tudi mi dobili cesto in s tem je prišla tudi želja po avtu. Tudi ta želja se je počasi uresničila, a le za kratek čas. Na hišo je bilo potrebno narediti novo ostrešje in kritino, med tem delom pa je prišlo do velike nevihte in daljšega dežja in nam je voda uničila vso notranjost hiše, vključno z elek-

D.F.

11. REBUS: PI SA (narobe AS) = PISA
revija, objava.)
10. DOPOLNJEVANJE: SKANDINAVIJA (Poskok, seansa, vodilo, penale,
9. SEŠTAVITE RESEDO: RAČUNALNIK
sukanec, karakal, igralce, primila.)
8. DOPOLNJEVANJE: MARPURGI (Emešič, Niagara, preleš, toploja,
7. DOPOLNJEVANJE: ALBANIJA-TIRANA
30, 26; 63, 56; 119
6. SEŠTAVITE PIRAMIDA: 3, 4, 5, 3, 2, 6; 7, 9, 8, 5, 8; 16, 17, 13, 13; 33,
5. ZDRUŽENJE: P RAS LOV ANI = PRASLOVANI
4. POJDI PO SLEDI: Karkoli je preveč, škoduje

3	1	4	6	5	2
2	6	1	5	3	4
4	5	2	3	6	1
1	3	6	2	4	5
6	4	5	1	2	3
5	2	3	4	1	6

3. SUDOKU:
časa, a rezultati so isti – povprečni.
2. SEŠTAVITE MESECI: Rešitev: Pretrgana natančnost zmeraj vzame veliko
JURIJ VODOVNIK, SKOMARJE
7. totem, 8. dnina, 9. ropar, 10. veter, 11. enota, 12. itrij, 13. Okabe.
1. IZPOLNJEVANJE: 1. gjuha, 2. ulkus, 3. gripa, 4. izrek, 5. fjord, 6. Vrsno,

trično inštalacijo. Dalj časa smo tako spali na skednju. Zaradi vlage in vseh težav povezanih s tem, se je brat Tone močno prehladil in dobil neozdravljivo pljučnico in 1975. leta umrl. Pri hiši smo ostali brez šoferja in brez dobrega gospodarja, ostali smo sami, ostarela oče, mama in jaz. Oče si je zlomil kolk in na stara leta hodil z bergljami in tako ni mogel več delati in je leta 1978, star 87 let, umrl. Zaradi vseh teh stresov je mama dobila močno sladkorno bolezen in na koncu tudi oslepela. Tako je bila priključena na dom in voziček, vsak dan je dobivala insulin, ki sem ji ga dajala sama. Umrla je stara 77 let, leta 1981.

Zelo je hudo, če na kmetiji ljudje tako umirajo in ostaneš v tretjem obdobju življenja sam na samotni kmetiji. Kmetija zahteva mnoge odgovornosti. Danes tudi država ne dovoljuje, da bi se podeželje zarastlo in da ne bi bilo obdelano. Vprašanje je, kako vse to izvrševati, če ni ljudi pri hiši. Mladi ljudje, ki so brez služb, ne želijo delati. Nihče se ne briga za sočloveka, ali živiš človeku primer- no življenje ali pa si že poginil kot žival. V ljudeh danes ni več človeškega čuta za sočloveka. So tudi izjeme, in mnogim je potrebno, kljub oddaljenosti pripisati vse pri- znanje, ker imajo še človeško dušo in srce.

Kmetija zahteva razno oskrbo in s tem tudi dajatve, vse to pa je res nemogoče delati in pokriti s tujimi naje- timi ljudmi, ker so stroški preveliki, dohodka pa ni, če- prav je gozd. Zaradi vseh problemov je tretje obdobje na kmetiji zelo težavno. Če bi bilo vse ponujeno na mizi, potem bi se že našel kdo, ki bi bil pripravljen pristopiti, vsi bi želeli samo dobrine, nimajo pa posluha do človeka. Zelo je žalostno, da je človek tako malo vreden. Sama s pokončnostjo moram premagovati vse težave, kolikor se pač da. Razna občasna potovanja mi dajajo pogum in upanje. Predvsem pa zaupam v božjo voljo in pomoč in tako je življenje polno duhovnosti in bolj bogato in mirno. Večkrat prihajajo zelo težki trenutki. Tolažba je v tem, da

se temu ne more praktično nihče izogniti, ko postane star. Kljub letom mi narava še vedno daje tudi nekaj lepega za življenje. Ljudje smo pač kot narava, ki proti jeseni spre- minja svoje barve. Toda kljub tretjemu obdobju življenja živim v skupnosti župnije oziroma občestva. Kolikor mi zdravje še dopušča, še vedno pomagam opravljati razna dela ob različnih slovesnostih. Z vsem tem mi je tudi to tretje življenjsko obdobje lepo, kljub vsakodnevnim raz- ličnim preizkušnjam in težavam. Vedno je treba gledati v svet in ne čakati v kotu, da pride smrt. Tudi božji nauk nas uči, bodite čuječi, ker ne veste, kdaj bo bog potrkal na vrata. Takrat bo boj končan. To je bil kratek opis moje- ga življenja in življena ljudi z naše kmetije. Moja osebna želja je, da bi z edinim še živečim bratom srečno bila boj življenja v tem tretjem življenjskem obdobju in ga tudi srečno zaključila ter dosegla zmago večnosti.

Jerica Reflak, Ribnica na Pohorju

EKONOMSKO-PRAVNI KOTIČEK

I. VARSTVENI DODATEK

Za varstveni dodatek lahko zaprosi upokojenec-ka, če pokojnina ne presega 369,49 EUR, cenzus pa ne sme presegati 369,49 EUR na mesec na družinskega člana.

II. POGREBNI STROŠKI se poravnajo do zneska 507,12 EUR, vendar je potrebno predložiti ustrezne račune.

Če pa naš državljan umre v tujini in ga pripeljejo v do- movino, moramo poravnati pogrebne stroške do zneska 760,68 EUR.

III. POSMRTNINA znaša 237,73 EUR in pripada zakoncu, ki ni bil samostojno zavarovan.

Jožef Javornik, oec.

ZAHVALA

V imenu Društva upokojencev Lovrenc na Pohorju in v imenu uredniškega odbora se iskreno in pristrčno zahvaljujemo vsem sponzorjem in donatorjem za oglase in vsem dopisnikom, saj ravno Vi nam omogočate vsakoletno izdajo časopisa Upokojenec.

*Predsednik DU in uredniškega odbora
Jožef Javornik, oec.*

Hkrati Vam iz srca želimo zdravo, srečno in poslovno uspešno novo leto 2008.

KRIŽANKE

1. IZPOLNJEVANKA

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					

Težji besedi: Okabe, totem

1. del posteljnine, 2. čir na želodcu, 3. nalezljiva bolezen, 4. duhovita misel, 5. ozek, globok morski zaliv v Skandinaviji, 6. rojstni kraj Simona Gregorčiča, 7. predmet, čaščen po božje, 8. delo na kmetiji za en dan, 9. nasilen tat, 10. gibanje zraka, 11. dogovorjena količina za merjenje, 12. redka kovina (Y), 13. japonski smučarski skakalec
Na označenih poljih boste navpično v prvih dveh stolpcih prebrali ime in priimek posebneža s Pohorja, v petem stolpcu pa ime njegovega domačega kraja.

2. SESTAVITE MISEL

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

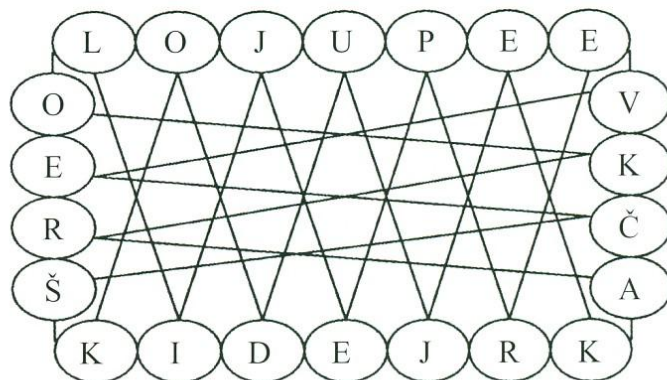
Besede: veliko-so-vzame-povprečni-zmeraj-a-natančnost-časa,-isti-Pretirana-rezultati razporedite v prazna polja in prebrali boste duhovito misel Ivana Pšajda.

3. SUDOKU mini

	2	3	4		
1				4	5
4				6	1
2		1			
				5	

4. POJDI PO SLEDI

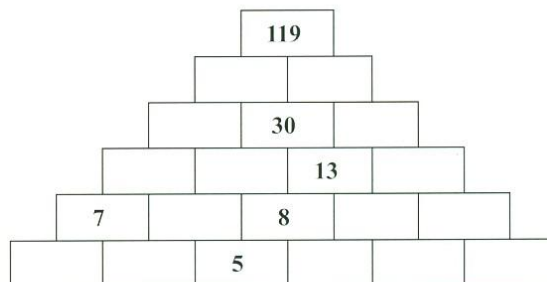
Če boste našli pravi začetek in šli po pravih sledih, boste prebrali pregovor. (Pomoč: začetek je v spodnji vrstici – desno!)

5. ZDRUŽENKA

ZDRUŽENKA	NEKDANJI ETIOPSKI GOSPOD	KASTRIRAN BIK	JUŽNOAMERIŠKA KUKAVICA Z GRBAVIM KLJUNOM
NAŠI PREDNIKI	P		

6. SEŠTEVALNA PIRAMIDA

Dve sosednji številki (števíli) seštejte in vsoto napišite v polje nad njima. Postopek ponavljajte do vrha piramide.

7. DOPOLNJEVANKA

		B	E	R	T	A
		K	L	A	D	A
		M	A	N	I	Č
		L	O	V	E	C
		P	O	L	O	G
		D	I	R	K	A
		G	O	V	O	R

S pomočjo črk: A, A, A, A, A, B, I, I, J, L, N, N, R, T dopolnite vrstice, da boste dobili besede znanega pomena. Opisi so pomešani med seboj:

Priprava za brisanje – gora v Julijcih – krajši govor – provinca v Kanadi – revež, siromak – kdor se ukvarja s tipologijo – sprevod z baklami.

Pravilno razporejene črke vam bodo dale, brane po vodoravnih vrstah, balkansko državo in njeno glavno mesto.

8. IZPOLNJEVANKA

1	2	3	4	5	6	7	8

Težja beseda: Primula

Iz črkovnih skupin:

AL, ALEC, ANEC, EM, ER, EST, GA, IGR, KA, LO, NIA, PREL, PRIM, RA, RAK, SIČ, TA, TOP, SUK, ULA sestavite osem besed, ki jih vpišite v lik:

1. slovenski igralec Bojan, 2. mejna reka med ZDA in Kanado, 3. lepota, čar, 4. energija, ki se sprošča pri trenju, razkrajanju, gorenju, 5. nit, 6. puščavski ris, 7. akter, 8. lončnica.

Na označenih poljih boste prebrali naslov knjige, ki jo je napisala v Puščavi, pri Lovrencu na Pohorju, rojena profesorica Zlata Vokač Medic.

9. SESTAVITE BESEDO

Iz črk v okvirčku sestavite besedo, ki poimenuje napravo, brez katere danes skoraj ne moremo več shajati.

10. DOPOLNJEVANKA

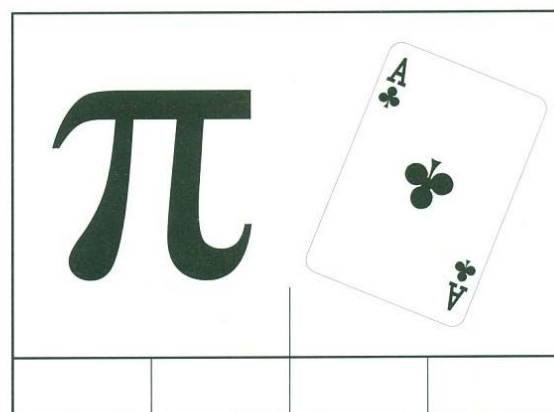
1	P	O			O	K
2	S	E			S	A
3	V	O			L	O
4	P	E			L	E
5	R	E			J	A
6	O	B			V	A

V osenčena polja vpišite v vsaki vrstici po dve črki tako, da dobite z že natisnjenimi šest besed s spodnjimi opisi, ki pa so med seboj pomešani:

Krmilo – razkošno glasbeno delo – skok z noge na nogo – razglas v medijih – sestanek, seja – denarna kazen.

V osenčenih poljih boste prebrali ime za del Evrope.

11. REBUS

Rešitev je ime mesta v Italiji.

JANUAR

1 T Novo leto
2 S Makarij
3 Č Genovefa
4 P Angela
5 S Simeon
6 N Sv. trije kralji
7 P Zdravko
8 T Severin
9 S Julijan
10 Č Gregor
11 P Pavlin
12 S Tatjana
13 N Veronika
14 P Srečko
15 T Pavel
16 S Marcel
17 Č Anton
18 P Marjetka
19 S Marij
20 N Boštjan
21 P Neža
22 T Cene
23 S Rajko
24 Č Felicijan
25 P Darko
26 S Pavla
27 N Janez
28 P Peter
29 T Franc
30 S Martina
31 Č Janez

FEBRUAR

1 P Ignac
2 S Svečnica
3 N Blaž
4 P Andrej
5 T Agata, Pust
6 S Dora, pepelnica
7 Č Egidij
8 P Kult. praz.
9 S Polona
10 N Viljem
11 P Marija
12 T Damijan
13 S Katarina
14 Č Valentin
15 P Jurka
16 S Julijana
17 N Silvin
18 P Simeon
19 T Julijan
20 S Leon
21 Č Irena
22 P Marjeta
23 S Marta
24 N Modest
25 P Matija
26 T Sergij
27 S Andrej
28 Č Gabriel
29 P Roman

MAREC

1 S Albin
2 N Janja
3 P Marin
4 T Kazimir
5 S Janez
6 Č Nika
7 P Tomaž
8 S Janez
9 N Frančiška
10 P 40 mučencev
11 T Krištof
12 S Gregor
13 Č Kristina
14 P Matilda
15 S Klemen
16 N Cvetna ned.
17 P Jerica
18 T Edvard
19 S Jožef
20 Č Srečko, POM.
21 P Benedikt
22 S Vasilij
23 N Velika noč
24 P Vel. noč. pon.
25 T Minka
26 S Maksima
27 Č Rupert
28 P Janez
29 S Ciril
30 N Bogo
31 P Benjamin

APRIL

1 T Hugo
2 S Franc
3 Č Ljuba
4 P Izidor
5 S Vinko
6 N Viljem
7 P Darko
8 T Albert
9 S Tomaž
10 Č Mehtilda
11 P Leon
12 S Lazar
13 N Ida
14 P Valerij
15 T Helena
16 S Bernarda
17 Č Rudi
18 P Konrad
19 S Leon
20 N Neža
21 P Simeon
22 T Leonida
23 S Vojko
24 Č Jurij
25 P Marko
26 S Marcelin
27 N Dan upora
28 P Pavel
29 T Robert
30 S Katarina

MAJ

1 Č P. dela, vneboh.
2 P Boris
3 S Aleksander
4 N Cveto
5 P Angel
6 T Janez
7 S Stanko
8 Č Viktor
9 P Gregor
10 S Izidor
11 N Žiga, Binkošti
12 P Pankracij
13 T Servacij
14 S Bonifacij
15 Č Zofka
16 P Marija
17 S Jošt
18 N Erik
19 P Ivo
20 T Bernard
21 S Feliks
22 Č Sv. Rešnje telo
23 P Željko
24 S Suzana
25 N Marija
26 P Zdenko
27 T Janez
28 S Avguštin
29 Č Magdalena
30 P Ivana
31 S Angela

JUNIJ

1 N Fortunat
2 P Erazem
3 T Pavla
4 S Franc
5 Č Valerija
6 P Norbert
7 S Robert
8 N Medard
9 P Primož
10 T Marjeta
11 S Srečko
12 Č Janez
13 P Anton
14 S Vasilij
15 N Vid
16 P Beno
17 T Dolfe
18 S Marko
19 Č Julijana
20 P Silverij
21 S Alojz, POLET.
22 N Ahac
23 P Kresnica
24 T Janez
25 S Dan. držav.
26 Č Stojan
27 P Ema
28 S Hotimir
29 N Peter, Pavel
30 P Emilija

2008

JULIJ

1 T Bogoslav
2 S Marija
3 Č Irenej
4 P Urh
5 S Anton
6 N Bogomila
7 P Ciril, Metod
8 T Špela
9 S Veronika
10 Č Ljubica
11 P Olga
12 S Mohor
13 N Evgen
14 P Franc
15 T Vladimir
16 S Marija
17 Č Aleš
18 P Miroslav
19 S Vincenc
20 N Marjeta
21 P Danilo
22 T Majda
23 S Branslav
24 Č Kristina
25 P Jakob
26 S Ana
27 N Sergij
28 P Zmago
29 T Marta
30 S Julita
31 Č Ignac

AVGUST

1 P Peter
2 S Alfonz
3 N Lidija
4 P Dominik
5 T Marija
6 S Ljubo
7 Č Kajetan
8 P Miran
9 S Janez
10 N Lovrenc
11 P Suzana
12 T Klara
13 S Lilijana
14 Č Demetrij
15 P Mari. vneboh.
16 S Rok
17 N Prik. Prekmurja Slov.
18 P Helena
19 T Ljudevit
20 S Bernard
21 Č Ivana
22 P Timotej
23 S Filip
24 N Jernej
25 P Ludvik
26 T Viktor
27 S Jože
28 Č Avguštin
29 P Janez
30 S Roza
31 N Rajko

SEPTEMBER

1 P Tilen
2 T Štefan
3 S Dora
4 Č Zalka
5 P Lovrenc
6 S Zaharija
7 N Marko
8 P Marija
9 T Peter
10 S Nikolaj
11 Č Milan
12 P Gvido
13 S Filip
14 N Rasto
15 P Prik. Primor. Slov.
16 T Ljudmila
17 S Frančiška
18 Č Irena
19 P Suzana
20 S Svetlana
21 N Matej
22 P Mavricij, JES.
23 T Slavojko
24 S Nada
25 Č Gojmir
26 P Justina
27 S Kozma
28 N Vencleslav
29 P Mihael
30 T Sonja

OKTOBER

1 S Julija
2 Č Bogumil
3 P Terezija
4 S Franc
5 N Marcel
6 P Vera
7 T Marko
8 S Brigita
9 Č Abraham
10 P Danijel
11 S Milan
12 N Maks
13 P Edvard
14 T Veselko
15 S Terezija
16 Č Jadviga
17 P Marjeta
18 S Luka
19 N Etbin
20 P Irena
21 T Urška
22 S Vendelin
23 Č Severin
24 P Rafael
25 S Darija
26 N Lucijan
27 P Sabina
28 T Simon
29 S Ida
30 Č Marcel
31 P Dan reforma.

NOVEMBER

1 S Dan s. namr.
2 N Dušanka
3 P Silva
4 T Drago
5 S Zahar
6 Č Lenart
7 P Engelbert
8 S Bogomir
9 N Teodor
10 P Andrej
11 T Martin
12 S Emil
13 Č Stanislav
14 P Nikolaj
15 S Polde
16 N Jerica
17 P Gregor
18 T Roman
19 S Elizabeta
20 Č Srečko
21 P Marija
22 S Cilka
23 N Dan R. Maistra
24 P Janez
25 T Katarina
26 S Valerij
27 Č Virgil
28 P Jakob
29 S Radivoj
30 N Andrej

DECEMBER

1 P Marijan
2 T Blanka
3 S Franc
4 Č Barbara
5 P Savo
6 S Miklavž
7 N Ambrož
8 P Marija
9 T Valerija
10 S Smiljan
11 Č Danijel
12 P Alojza
13 S Lucija
14 N Dušan
15 P Kristina
16 T Albina
17 S Lazar
18 Č Teo
19 P Urban
20 S Julij
21 N Tomaž, ZIMA
22 P Mitja
23 T Viktorija
24 S Eva
25 Č Božič
26 P Dan sam. in neod.
27 S Janez
28 N Živko
29 P David
30 T Evgen
31 S Silvester

NEKATERE MISLI NAŠEGA ČLANA DU ...

Takoj po upokojitvi, leta 1999, se je pridružil našemu društvu gospod Babič Rudolf – po domače Rudi. Pred več kot 40 leti je spoznal brhko dekle iz Rute, ustvaril družino – in ostal na Rutu.

Pred operacijo je zelo rad pešačil in užival v lepi naravi Rute. Po operaciji je hojo zamenjal za avtobusne izlete z društvom. Pravi, da uživa v vožnji z avtobusom, posebno s »ta visokim avtobusom«, saj se počuti kot pilot in uživa tudi v dobri družbi. Vicev mu nikoli ne zmanjka, tako je izlet še bolj zanimiv in vesel. Spominja se prekrasnega izleta lani na Brione. Odlično vodenje, prelepi otok, ogromen živalski vrt in obujanje spominov na nekdanjega predsednika Tita. Najbolj neprijeten občutek je bil na izletu v samostan na Primorskem in ogled kamnitih

krst pod zemljo. Pravi, da je kar pobegnil iz podzemlja, slabi zrak, čuden vonj, nič kaj prijetni občutki.

Za konec najinega kramljanja se spomni enega vica: mož pride domov in v postelji najde soseda. Vpraša ga, kaj dela v njegovi postelji. Sosed odgovori: »Preverjam, če je tvoja ista kot moja!« Mož odgovori: »To bi lahko vprašal tudi mene!«

Gospod Rudi pravi, da ga politika ne zanima preveč, rad pa pogleda kakšne slovenske filme. Rajši se ukvarja s svojimi tremi mucami in posvojenim morskim prašičkom od vnukinje.

Za konec najinega klepeta si želi, da bi se več naših članov udeleževalo izletov, želi si največ zdravja, to želi tudi vsem članom društva in pravi: »Dosvidenja na naslednjem izletu na Dunaj ali Budimpešto!«

Marjana Perklič, 2007

Foto: Bojan Javornik

GLASILO LOVRENŠKI UPOKOJENEC IZDAJA:

DU Lovrenc na Pohorju, urednik Jožef Javornik, oec., lektorica Barbara Rocek Bregar, prof.

članica uredniškega odbora Patricija Majcen, študentka. Založba: DU Lovrenc na Pohorju. Za založbo in pripravo za tisk Jožef Javornik.

Tisk: Dravska tiskarna Maribor. Naklada: 400 izvodov, december 2007.

d.o.o.

2344 Lovrenc na Pohorju

Spodnji trg 53

www.sgdstrdindoo.si

tel.: 02/675-07-10, fax: 02/675-07-11

SEDEMNAJST LET

in več milijonov m² izvedenih podov
doma in v tujini

Poslovna enota Miklavška 69

2311 Hoče

tel.: 02/616-18-88, fax: 02/616-18-87

IZDELUJEMO:

- cementne estrihe
- cementno vezane industrijske pode
- epoksidne in poliuretanske ind. pode
- tiskane betone

Ker vaš avto ni igrača

GOZDNO GOSPODARSTVO MARIBOR, d.d.

Tyrševa ulica 15, 2000 MARIBOR

Tel.: (02) 234-13-11, faks: (02) 234-13-34, e-naslov: ggmb@gg-mb.si

s svojimi organizacijskimi enotami:

Gozdni obrat MARIBOR

Limbuško nabrežje 15

2341 Limbuš

Tel.: (02) 480-31-00

Faks: (02) 480-31-12

Gozdni obrat LOVRENC NA POHORJU

Sp. trg 66

2344 Lovrenc na Pohorju

Tel.: (02) 630-02-00

Faks: (02) 630-02-04

Gozdni obrat SLOVENSKA BISTRICA

Kolodvorska 35b

2310 Slovenska Bistrica

Tel.: (02) 805-15-00

Faks: (02) 805-15-04

Gozdni obrat PTUJ

Rogozniška c. 12

2250 Ptuj

Tel.: (02) 798-04-00

Faks: (02) 798-04-04

- odkupuje in prodaja obli les,
- izvaja gozdarska dela v državnih gozdovih severovzhodne Slovenije,
- na željo lastnikov gozdov izvaja storitve tudi v njihovih gozdovih,
- gradi in vzdržuje gozdne komunikacije in druge objekte,
- vzdržuje gozdarsko mehanizacijo.

Predelava lesa ŠUMER s.p.

Kovaška cesta 60, 2344 Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/671-95-83, GSM: 041/731-548
Fax: 02/671-95-84, e-pošta: sumer@siol.net

Nudimo vam izdelavo in montažo
stenskih oblog, ostrešij ter lesne embalaže
(zaboji za jabolka, palete).

Cenjenim kupcem želimo veliko uspeha in sreče v novem letu 2008!

ENERGETSKO VARČNE HIŠE

KAGER HIŠA d.o.o., Ob Dravi 4a, 2251 Ptuj
tel. 02 788 93 10, www.kager-hisa.si

Vsem poslovnim partnerjem, sodelavcem
in strankam želimo prijetne praznike
in srečno novo leto 2008.

Manfreda s. p.

Transportno podjetje
v domačem in mednarodnem prometu

Kovaška cesta 22, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-22-31, Fax: 02/675-22-30

Priporočamo se za uspešno sodelovanje.
Vsem poslovnim partnerjem in sodelavcem
želimo srečno in uspešno novo leto 2008.

IZVEDBA ELEKTROINSTALACIJSKIH DEL IN MERITEV

FRANC GRAH

Macunova ulica 22, 2000 Maribor
Tel.: 02/614-00-20, fax: 02/614-00-21
GSM: 041/688-478, e-mail: franc.grah@amis.net
ID za DDV: SI83615806

Vsem poslovnim partnerjem in strankam želim vesele
praznike in srečno novo leto 2008.

MESARIJA JAVORNIK

Gornji trg 40, Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-14-71

Odpiralni čas:
vsak dan od 8. do 13. ure in v sredo
ter petek še od 15. do 17. ure

Nudimo vse vrste mesa in mesnih izdelkov.

Cenjenim kupcem • strankam
želimo vesele božične praznike
in veliko uspehov in sreče
v novem letu 2008.

CVETLIČARNA

Lou Rena

Trgovina in storitve
Renata ŠIKER s.p.
Gornji trg 25, 2344 Lovrenc na Pohorju
Telefon: 02/675-22-07

Vsem strankam želimo vesele Božične praznike
in veliko uspehov, zdravja in sreče v novem letu 2008.

FRIZERSKE STORITVE

RAHELA KREBS s.p.

Telefon: 02/675-37-51
Planinska c. 18, Lovrenc na Pohorju

GLASILU SREČNO NA POT!

Jožef Javornik, ekonomist

Vrtna ulica 8
2344 Lovrenc na Pohorju
Tel.: 02/675-28-71

Občina Lovrenc na Pohorju

**TOVARNA KOS
IN SRPOV d.o.o.**

Bukev d.o.o.
Lovrenc na Pohorju

Podjetje deluje na naslednjih tržno-proizvodnih programih:
KOSE, SRPI IN REZILA
LOPATE, SEKIRE, KRAMPI, TESLA, MOTIKE
IN VILE, VRTNO, GOZDARSKO
IN HIŠNO ORODJE, ODKOVKI,
ROČAJI in OSTALI LESNI IZDELKI.

*Vsem poslovnim partnerjem,
sodelavcem in občanom,
želimo vesele praznike
in srečno novo leto 2008!*

Katka

zavarovalna agencija

Dušan FORNEZZI, univ. dipl. ing.

Spodnji trg 19, 2344 Lovrenc na Pohorju
fax: 02/675-70-60, GSM: 041/705-470

VSEM SREČNO 2008

ZASEBNA AMBULANTA
splošne medicine

Franc BEIGOT, dr. med.
specialist splošne medicine

Slovenski trg 4, 2352 Selnica ob Dravi
tel.: 02/671-04-11, fax: 02/671-04-10
e-pošta: amb.selnica@siol.net

RENTNO VARČEVANJE

» Denar plemenitiva samo še v "štumfu" Nove KBM! «

Razmišljate o dodatni pokojnini? Ali kako hitro privarčevati za sanjsko potovanje? V vsakem primeru je tu **rentno varčevanje Nove KBM** - za mirno in brezskrbno prihodnost vas in vaših najdražjih.

Ob otvoritvi in plačilu
prvega pologa vam
do 31. decembra
PODARIMO 25 EUR!

BREZPLAČNA ŠTEVILKA
 080 17 50
www.nkbm.si

 Nova KBM